

Bérmálás - vizsgakérdések

Alapimádságok, alapigazságok

Az Úr imádsága (Miatyánk)

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma;
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;
és ne vígy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól!
(Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség
mindörökké.) Ámen.

Angyali üdvözlét

Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes! Az Úr van
teveled. Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a
te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk, Szűz
Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk,
bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

Apostoli hitvallás

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában,
mennynek és földnek Teremtőjében.
És Jézus Krisztusban,
az Ő egyszülött Fiában,
a mi Urunkban,
aki fogantatott Szentlélektől,
született Szűz Máriától,
szenvedett Poncius Pilátus alatt;
megfeszítették, meghalt és eltemették.
Alászállt a poklokra,
harmadnapon feltámadt a halottak közül,
fölment a mennybe,
ott ül a mindenható Atyaisten jobbján,
onnan jön el ítélni élőket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben.
Hiszem a Katolikus
Anyaszentegyházat,
a szentek közösségét,
a bűnök bocsánatát,
a test feltámadását
és az örök életet.
Ámen.

Tíz parancsolat

1. Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!
2. Isten nevét hiába ne vedd!
3. Az Úr napját szenteld meg!
4. Atyádat és Anyádat tiszteld!
5. Ne ölj!
6. Ne paráználkodj!
7. Ne lopj!
8. Ne hazudj! Mások becsületében kárt ne tégy!
9. Felebarátod házastársát ne kívánd!
10. Mások tulajdonát ne kívánd!

Katolikus hitünk főigazságai

1. Egy Isten van. Az egy Istenben három személy van: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.
2. Isten a világ Teremtője és gondviselő Atyánk.
3. A Fiúisten emberré lett, hogy minket megváltson és üdvözítsen.
4. Isten igazságos, aki a jókat megjutalmazza, a gonoszokat megbünteti, de a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát.
5. Isten kegyelme szükséges az üdvösséghez.
6. Az ember lelke halhatatlan, teste pedig feltámad.
7. Jézus Krisztus Egyházat alapított, és ennek legfőbb pásztora a római pápa.
8. Jézus szent evangéliuma (örömhíre): Mennyei Atyánk végtelenül szeret minket, gyermekévé fogad, és földi életünk után hazavár az örök életre.

A keresztség hatásai

Belém árad a Szentlélek Isten és

1. Isten gyermeke leszek
2. testem a Szentlélek temploma lesz
3. eltörli az áteredő bünt és a megbánt személyes bűneimet
4. Krisztus testének, az Egyháznak a tagjává tesz, római katolikus keresztény leszek
5. a mennyország örökösévé tesz
6. kivesz a Gonoszlélek, a bűn és halál hatalmának való kiszolgáltatottságból
7. felken a Gonoszlélek elleni küzdelemre és képessé tesz a győzelemre
8. természetfeletti hitérzékeny ad és oszlatja az értelem homályát; megvilágosítja értelmemet, hogy képes legyek a jót és a rosszat megkülönböztetni és megérteni Isten kinyilatkoztatását
9. megerősíti akaratomat és erkölcsi erőt ad a Krisztus követéshez és hogy a felismert jót megtegyem, a rosszat elkerüljem.

1. Miért élünk a világon?

Azért élünk a világon, hogy Istent és szeretetét megismerjük, ezt viszonzzuk, és eljussunk az örök életre.

2. Hogyan szerette Isten a világot?

Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát, Krisztust adta érte.

3. Hogyan viszonzzuk Isten szeretetét?

Isten szeretetét úgy viszonzjuk, hogy hiszünk Jézus Krisztusban: rábizzuk életünket, és elfogadjuk tanítását.

4. Mit kell hinnünk?

Azt kell hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott.

5. Mi a kinyilatkoztatás?

A kinyilatkoztatás Isten üzenete az emberekhez.

6. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?

Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást Anyaszentegyházára bízta.

7. Hogyan őrzi az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?

Az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást a Szentírásban és a Szentagyományban őrzi.

8. Mi a Szentírás?

A Szentírás azoknak a könyveknek a gyűjteménye, amelyeket az Anyaszentegyház Istentől sugalmazottaknak ismer el.

9. Mi a sugalmazás?

A sugalmazás a Szentléleknek az a tevékenysége, amivel biztosítja, hogy a sugalmazott emberek le tudják írni biztosan, hűségesen és tévedés nélkül Istennek a mi üdvösségünkre adott üzenetét.

10. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?

A Szentírás könyveit két részre osztjuk: az Ószövetség könyveire (45 könyv, héber nyelven) és az Újszövetség könyveire (27 könyv, görög nyelven).

11. Mi a Szentagyomány?

A Szentagyomány az Anyaszentegyház élő tanítása, amely az apostolok igehirdetésén alapul.

12. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?

A teljes kinyilatkoztatás a katolikus keresztény vallásban található meg.

13. Milyen vallásúak vagyunk?

Mi katolikus keresztény vallásúak vagyunk.

Az Apostoli Hitvallás

14. Mi az apostoli hitvallás?

Az apostoli hitvallás hitünk rövid foglalatja.

15. Hogyan szól az apostoli hitvallás?

HISZEK EGY ISTENBEN,

mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében.

És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban; aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától; szenvedett Poncius Pilátus alatt;

megfeszítették, meghalt és eltemették.

Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül;

fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbán; onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben.

Hiszem a katolikus Anyaszentegyházat;

a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát; a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

16. Mit vallunk meg az apostoli hitvallásban?

Az apostoli hitvallásban megvalljuk, hogy hiszünk a háromszemélyű egy Istenben: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben; Teremtőnkben, Megváltónkban és Megszentelőnkben.

Istenről

17. Ki az Isten?

Isten az egész világ teremtő Ura és a mi mennyei Atyánk.

18. Milyen az Isten?

Isten egészen más, mint a világ: Isten Szent és örökkévaló.

19. Hol van az Isten?

Isten mindenütt jelen van: benne élünk, mozgunk és vagyunk.

20. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?

Azért nem látjuk Istent földi életünkben, mert Ő lélek.

21. Honnan tudjuk, hogy van Isten?

Eszünk mondja, és a kinyilatkoztatás hirdeti, hogy van Isten.

22. Mit tud az Isten?

Isten mindent tud.

23. Mit tehet meg az Isten?

Isten mindent megtehet, amit csak akar, Isten mindenható.

24. Mit akar az Isten?

Isten a jót akarja, a rosszat nem, azt csak megengedi, ő végtelenül szent.

25. Miért engedi meg Isten a rosszat?

Isten a nagyobb jó érdekében engedi meg a rosszat.

26. Milyen irántunk az Isten?

Isten szeret minket, ezért igazságos és irgalmas hozzánk.

27. Hány Isten van?

Egy Isten van, aki három személy: Atya, Fiú és Szentlélek.

28. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?

Egy szóval Szentháromságnak nevezzük.

A teremtésről

29. Ki teremtette a világot?

A világot Isten teremtette.

30. Hogyan teremtette Isten a világot?

Isten csak akarta, hogy legyen, és meglett minden.

31. Mit tesz Isten most is a világgal?

Isten most is gondoskodik a világról, fenntartja és kormányozza.

32. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?

Isten úgy gondoskodik az emberekről, hogy mindenkinek megadja, ami az üdvösségéhez szükséges.

Az angyalokról

33. Kik az angyalok?

Az angyalok teremtett lelkek, akiknek értelmük és szabad akaratuk van, de testük nincs.

34. Honnan tudunk az angyalokról?

Az angyalokról a kinyilatkoztatásból tudunk.

35. Milyen angyalokat teremtett Isten?

Isten csak jó angyalokat teremtett.

36. Jók maradtak-e mind az angyalok?

Az angyalok nem maradtak mind jók. Egyesek vétkeztek, ezek a gonosz lelkek, vagyis az ördögök.

37. Milyenek irántunk az angyalok?

Az angyalok szeretnek minket, imádkoznak értünk, és az üdvösség útján segítenek bennünket.

38. Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket őriznek?

Azokat az angyalokat, akik minket őriznek, őrangyaloknak nevezzük.

Az emberről

39. Ki az ember?

Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtett személy, akinek teste és lelke van.

40. Mi az emberi méltóság alapja?

Az emberi méltóság alapja, hogy Isten értelmet és szabad akaratot adott nekünk, és meghívott az örök életre.

41. Milyenek teremtette Isten az embert?

Isten az embert férfinak és nőnek teremtette. Jónak teremtette, és gyermekévé fogadta.

42. Mi rontotta meg az emberek életét?

Az emberek életét az első bűn rontotta meg. Ezt a bűnt ősbűnnek nevezzük.

43. Mi lett az ősbűn következménye?

Az ősbűn következménye:

Elvesztettük az istengyermeki életet; Emberi természetünk is megsérült.

Ez minden ember öröksége: az áteredő bűn.

44. Hogyan könyörült meg Isten az embereken?

Isten Megváltót ígért és küldött, hogy az embereket a bűntől megváltsa és üdvözítse.

Jézus Krisztusról

45. Ki váltotta meg a világot?

A világot Jézus Krisztus váltotta meg.

46. Kicsoda Jézus Krisztus?

Jézus Krisztus a második isteni személy, Isten egyszülött Fia, aki értünk emberré lett.

47. Mit jelent Jézus neve?

Jézus neve Megváltót, Szabadítót, Üdvözítőt jelent.

48. Mit jelent a Krisztus szó?

A Krisztus szó Messiást, Fölkentet jelent.

49. Hogyan lett a Fiúisten emberré?

A Fiúisten úgy lett emberré, hogy a Szentlélek ereje által Szűz Máriától emberi testet és lelket vett fel.

50. Jézus Krisztus Isten vagy ember?

Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember. Ő az Istenember.

51. Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?

Isten Szűz Máriát választotta ki, hogy a Megváltó anyja legyen.

52. Milyen ajándékokat kapott Szűz Mária Istentől?

Az istenanyaságot, a szeplőtelen fogantatást, a szűzi anyaságot, a büntelen életet és a mennybevételt. Ő az Egyház édesanyja.

53. Ki volt Jézus Krisztus nevelőapja?

Jézus Krisztus nevelőapja Szent József volt.

54. Miért lett a Fiúisten emberré?

A Fiúisten azért lett emberré, hogy az Atyát megdicsőítse, minket szóval és példával tanítson, életével, halálával és feltámadásával megváltson.

55. Hol született Jézus?

Jézus Betlehemben született.

56. Hol nevelkedett Jézus?

Jézus Názáretben nevelkedett.

57. Mikor kezdett Jézus tanítani?

Jézus mintegy 30 éves korában kezdett tanítani.

58. Mit tanított az Úr Jézus?

Az Úr Jézus azt tanította, amit hinnünk és cselekednünk kell, hogy Isten gyermekei és Isten Országának tagjai legyünk.

59. Minek nevezzük az Úr Jézus tanítását?

Az Úr Jézus tanítását evangéliumnak, vagyis örömhírnék nevezzük.

60. Mit szenvedett értünk Jézus élete utolsó napjaiban?

Az Olajfák hegyén vérrel verítékezett; megostorozták; tövissel megkoronázták; a keresztet hordozta; keresztre feszítve meghalt a Golgotán.

61. Miért szenvedett és halt meg Jézus?

Jézus azért szenvedett és halt meg, hogy megszabadítson minket a bűntől és a kárhozattól, és visszaszerezze az üdvösséghez szükséges kegyelmet.

62. Mire tanít minket Jézus szenvedésével és kereszthalálával?

Jézus szenvedésével és kereszthalálával arra tanít minket, hogy a mi keresztszereinknek is érdemszerző értéke van.

63. Kénytelen volt-e Jézus szenvedni?

Jézus nem volt kénytelen szenvedni, önként áldozta fel magát minden ember bűnéért.

64. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?

Jézus kereszthalálát nagypénteken ünnepeljük.

65. Mit jelent az apostoli hitvallásban, hogy Jézus "alászallt a poklokra"?

Ez a kifejezés azt jelenti, hogy Jézus valóban meghalt, és a megváltás az előtte elhunytakra is kiterjed.

66. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?

Jézus halála után harmadnapon, húsvét vasárnapján, dicsőségesen feltámadt.

67. Mit jelent számunkra Jézus feltámadása?

Jézus feltámadása annyit jelent, hogy győzött a bűn és a halál fölött, ezért hitünk alapja és reményünk záloga: Ő az élő és feltámadt Úr.

68. Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe?

Azt jelenti, hogy Jézus befejezte földi küldetését, és többé már nem hal meg.

69. Mit jelentenek e szavak: "ott ül a mindenható Atya Isten jobbján"?

E szavak azt jelentik, hogy Jézus emberi természetével is részt vesz az Atya dicsőségében és közbenjár értünk.

70. Mikor jön el ismét Jézus?

Jézus a világ végén jön el ismét.

71. Miért jön el Jézus a világ végén?

Jézus azért jön el a világ végén, hogy az embert föltámassza, megítélje, és a világot megújítsa.

72. Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?

A világ végén bekövetkező ítéletet utolsó ítéletnek nevezzük.

73. Mi lesz az emberek sorsa az utolsó ítélet után?

Az utolsó ítélet után a jók a mennyországba, a gonoszok pedig a pokolba jutnak.

A Szentlélekről

74. Ki a Szentlélek?

A Szentlélek a Szentháromság harmadik személye, valóságos Isten az Atyával és a Fiúval együtt, akit Jézus Krisztus ígért meg és küldött el Egyházának.

75. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?

A Szentlélek pünkösd napján szállott az apostolokra.

76. Miért jött el a Szentlélek?

A Szentlélek azért jött el, hogy a világ végéig az Egyház éltető lelke legyen.

77. Hogyan munkálkodik a Szentlélek az Egyházban?

A Szentlélek vezeti az Egyházat a tanításban, az emberek megszentelésében és a pásztori szolgálatban.

Az Egyházzal

78. Mi az Anyaszentegyház?

Az Anyaszentegyház Isten újszövetségi népe, Krisztus titokzatos teste.

79. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?

Azok a megkeresztelt emberek, akik elfogadják a katolikus hitet és az Egyház szentségeit, közösségben a pápával és püspökeikkel.

80. Ki alapította az Anyaszentegyházat?

Az Anyaszentegyház Jézus Krisztus alapította.

81. Ki az Anyaszentegyház láthatatlan feje?

Az Anyaszentegyház láthatatlan feje maga Jézus Krisztus.

82. Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház látható fejévé?

Jézus Krisztus Szent Péter apostolt tette az Anyaszentegyház látható fejévé.

83. Ki ma az Egyház látható feje?

Az Egyház látható feje Szent Péter utóda, a római pápa.

84. Kik az Egyház püspökei?

Az Egyház püspökei az apostolok utódai, az egyházmegyék főpásztorai, egységben a pápával.

85. Kik segítik a püspököket küldetésükben?

A püspököket küldetésükben az áldozópapok és a diakonusok segítik.

86. Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban.

A világi hívek küldetése, hogy együttműködve lelkipásztoraikkal építsék Krisztus testét, mindenki a maga élethivatásának megfelelően.

87. Hány egyházat alapított Jézus Krisztus?

Jézus Krisztus egyetlen Egyházat alapított, ennek látható megvalósulásán fáradozik az ökumenikus mozgalom.

88. Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?

Jézus Krisztus Egyházának ezek a lényeges tulajdonságai: egy, szent, katolikus (egyetemes), apostoli.

89. Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?

Az Úr Jézus azért alapította az Egyházat, hogy Isten Országát terjesztve az örök üdvösségre vezesse az embereket.

90. Kihez szól az Egyház küldetése?

Az Egyház küldetése minden emberhez szól.

91. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?

Az igaz hitet tévedés nélkül a pápa és a vele egyesült püspökök tanítják.

92. Miben nem tévedhet a tanító Egyház?

A tanító Egyház a hit és erkölcs tanításában nem tévedhet.

93. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?

Az Egyház tévedhetetlenségét Krisztus ígérete, a Szentlélek működése biztosítja.

94. Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?

Az zárja ki magát az Egyház közösségéből, aki megismert katolikus hitét megtagadja.

95. Mit jelent a szentek közössége?

A szentek közössége azt jelenti, hogy az Egyház élő és meghalt hívei Krisztussal és egymással összetartoznak, és egymáson segíthetnek.

96. Kik tartoznak a szentek közösségéhez?

A szentek közösségéhez tartoznak:
a földön élő keresztények, vagyis a zárandokegyház;
a tisztítóhelyen szenvedő lelkek, vagyis a szenvedő egyház;
az üdvözültek a mennyországban, vagyis a győzedelmes egyház.

97. Mivel segítenek minket az üdvözültek?

Az üdvözültek azzal segítenek minket, hogy közbenjárnak értünk.

98. Mivel segíthetünk a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken?

A tisztítóhelyen szenvedő lelkeken imádsággal, jócselekedetekkel, bűcsúkkal és különösen szentmiseáldozattal segíthetünk.

99. Hogyan segítik egymást a zárandokegyház tagjai az üdvösség útján?

A zárandokegyház tagjai imádsággal, áldozattal és tanúságtétellel segítik egymást az üdvösség útján.

100. Mit tanít az apostoli hitvallás a bűnök bocsánatáról?

Az apostoli hitvallás a bűnök bocsánatáról azt tanítja, hogy az Egyház szolgálata által Istentől minden bűnre bocsánatot nyerhetünk.

101. Mit jelent a rítus?

A rítus azt jelenti, hogy az azonos hitet valló katolikus keresztények saját egyházi törvények, böjti fegyelem és szertartások által vallják meg hitüket.

A végső dolgokról

102. Mi történik az emberrel, amikor meghal?

Amikor az ember meghal, a földi életből átlépünk az örökkévalóságba, ahol Isten megítél minket.

103. Hogyan nevezzük a halál utáni ítéletet?

A halál utáni ítéletet külön ítéletnek nevezzük.

104. Mi lesz az ember sorsa a külön ítélet után?

Az ember sorsa a külön ítélet után vagy a mennyország, vagy a tisztítóhely, vagy a pokol.

105. Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?

A mennyország, vagyis az üdvösség részesedés Isten boldog örök életében.

106. Kik jutnak a mennyországba?

A mennyországba a jók jutnak, akik egészen bűn nélkül vannak és büntetést nem érdemelnek.

107. Mit jelent a tisztítóhely?

A tisztítóhely a azok állapota, akik bűneikre bocsánatot nyertek, de kell, hogy megtisztuljanak, mielőtt elnyerik a teljes boldogságot.

108. Mi a pokol, vagyis a kárhozat?

A pokol, vagyis a kárhozat azok örök szenvedése, akik -- mint a gonoszlelkek -- kizárták magukat Isten boldog örök életéből.

109. Kik jutnak a pokolba?

A pokolba azok jutnak, akik halálos bűnben halnak meg.

110. Mit tesz velünk Isten a világ végén?

Isten a világ végén mindnyájunkat feltámaszt. Testben-lélekben részesülünk az üdvösségben vagy a kárhozatban.

A parancsolatok

111. Mire kötelez minket a keresztény hit?

A keresztény hit nemcsak arra kötelez minket, hogy elhiggyük Isten üzenetét, hanem arra is, hogy teljesítsük Isten akaratát.

A főparancsolat

112. Hogyan fogalmazta meg Jézus Isten akaratát?

Jézus Isten akaratát a főparancsban így fogalmazta meg:

Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

113. Mikor szeretjük Istent mindennél jobban?

Akkor szeretjük Istent mindennél jobban, ha teljesítjük parancsait, és őt senkinek és semminek a kedvéért nem bántjuk meg.

114. Mikor szeretjük magunkat helyesen?

Akkor szeretjük magunkat helyesen, ha mindent megteszünk a magunk és mások üdvösségéért.

115. Ki a mi felebarátunk?

Minden ember felebarátunk, akár jóakarónk, akár ellenségünk.

116. Mikor szeretjük felebarátunkat úgy, mint magunkat?

Akkor szeretjük felebarátunkat úgy, mint magunkat, ha önzetlenül megteszünk mindent, ami üdvösségére szolgál.

117. Miért kell minden embert szeretnünk?

Azért kell minden embert szeretnünk, mert Jézus mindenkit egyformán szeret.

118. Miért kell ellenségünket szeretnünk?

Ellenségünket szeretnünk kell, mert felebarátunk, és az Úr Jézus is szerette ellenségeit.

119. Hogyan mutatjuk meg különösen felebaráti szeretetünket?

Felebaráti szeretetünket különösen az irgalmasság testi és lelki cselekedeteivel mutatjuk meg.

A tízparancsolat

120. Mi részletezi számunkra a főparancsot?

A főparancsot számunkra a tízparancsolat részletezi.

121. Hogyan szól Isten tízparancsolata?

Isten tízparancsolata így szól:

1. Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!
2. Isten nevét hiába ne vedd!
3. Az Úr napját szenteld meg!
4. Atyádat és anyádat tiszteld!
5. Ne ölj!
6. Ne paráználkodj!
7. Ne lopj!
8. Ne hazudj, mások becsületében kárt ne tégy!
9. Felebarátod házastársát ne kívánd!
10. Mások tulajdonát ne kívánd!

Az 1. parancsolat

122. Mit parancsol Isten az első parancsolattal?

Isten az első parancsolattal azt parancsolja, hogy őt megismerjük, egyedül őt imádjuk, és neki szolgáljunk.

123. Mikor imádjuk Istent?

Akkor imádjuk Istent, ha őt legfőbb Urunknak elismerjük.

124. Mikor szolgálunk Istennek?

Akkor szolgálunk Istennek, ha az ő szándékai szerint teljesítjük kötelességeinket.

125. Ki vétkezik Isten imádása ellen?

Isten imádása ellen az vétkezik:

aki nem törekszik Isten megismerésére;

aki megtagadja Istent és vallási kötelességeit; aki nem imádkozik.

126. Ki vétkezik babonával?

Babonával az vétkezik, aki valamely dolognak olyan erőt tulajdonít, amelyet Isten nem adott neki.

127. Kit nevezünk bálványimádónak?

Bálványimádónak azt nevezzük, aki valamely teremtményt Isten gyanánt imád.

128. Kik a szentek?

A szentek (Isten barátai) azok az üdvözültek, akiket az Anyaszentegyház példaként állít elénk, és közbenjárásukat kéri.

129. Kit tisztelünk a szentek közül leginkább?

A szentek közül leginkább a Boldogságos Szűz Máriát tiszteljük.

130. Miért tartjuk tiszteletben a szentképeket és ereklyéket?

Azért tartjuk tiszteletben a szentképeket és ereklyéket, mert azok Istenre, Jézusra vagy a szentekre emlékeztetnek minket.

A 2. parancsolat

131. Mire kötelez minket Isten második parancsolata?

Isten második parancsolata arra kötelez minket, hogy Isten és a szentek nevét és a szent dolgokat becsüljük meg.

132. Ki vétkezik Isten második parancsolata ellen?

Az vétkezik Isten második parancsolata ellen, aki káromkodik, átkozódik és vétkesen esküszik.

133. Ki káromkodik?

Az káromkodik, aki Istent, a szenteket, a szent dolgokat gyalázza.

134. Ki átkozódik?

Az átkozódik, aki Istentől magának vagy másoknak rosszat kíván.

135. Ki esküszik?

Az esküszik, aki Istent bizonyságul hívja.

136. Ki esküszik vétkesen?

Vétkesen az esküszik, aki szükségtelenül, hamisan vagy rosszra esküszik.

A 3. parancsolat

137. Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal?

Isten a harmadik parancsolattal azt parancsolja, hogy az Úr napját, vagyis a vasárnapot szenteljük meg.

138. Hogyan kell a vasárnapot megszentelnünk?

A vasárnapot szentmisén való részvétellel, pihenéssel és a családi közösség ápolásával szenteljük meg.

139. Ki vétkezik Isten harmadik parancsolata ellen?

Az vétkezik Isten harmadik parancsolata ellen, aki elhanyagolja a szentmisét és fizikai vagy szellemi munkát tartósan végez.

140. Mikor szabad vasárnap is dolgozni?

Akkor szabad vasárnap is dolgozni, ha a felebaráti szeretet vagy a közösség szolgálata megkívánja.

A 4. parancsolat

141. Mit parancsol Isten a negyedik parancsolattal?

Isten a negyedik parancsolattal azt parancsolja, hogy szüleinket tiszteljük, szeressük, nekik engedelmeskedjünk, felnőtteként pedig róluk gondoskodjunk.

142. Miért kell szüleinket tisztelnünk és szeretnünk?

Szüleinket azért kell tisztelnünk és szeretnünk, mert Isten után az életet és a gondoskodást nekik köszönhetjük.

143. Szüleinken kívül még kiknek kell engedelmeskednünk?

Szüleinken kívül még egyházi és világi előljáróinknak kell engedelmeskednünk, kivéve, ha olyasmit kívánnak tőlünk, ami Isten akaratával ellenkezik.

144. Mi a szülők és előljárók kötelessége?

A szülők és előljárók kötelessége, hogy gondoskodjanak a rájuk bízottak testi-lelki javáról.

Az 5. parancsolat

145. Mire kötelez Isten ötödik parancsolata?

Isten ötödik parancsolata az ember testi-lelki életének tiszteletére, fenntartására és védelmére kötelez.

146. Melyek a testi élet ellen elkövetett leggyakoribb bűnök?

Gyilkosság, öngyilkosság; abortusz, eutanázia; verekedés, testi sértés; az élet és az egészség veszélyeztetése; a káros szenvedélyek; a gyógyítás és segítségnyújtás elmulasztása.

147. Melyek a lelki élet ellen elkövetett leggyakoribb bűnök?

Mások bűnre tanítása és csábítása; a vallásos nevelés és önnevelés elhanyagolása; a bűnre vezető alkalom keresése; a lelkiismereti szabadság megsértése.

148. Szabad-e életünket kockáztatni vagy feláldozni?

Életünket csak súlyos okból szabad kockáztatni vagy feláldozni.

A 6. parancsolat

149. Mire kötelez minket Isten a hatodik parancsolattal?

Isten a hatodik parancsolattal tiszta életre, a nemiségnek a természet rendjében megnyilvánuló Isten akarata szerinti használatára kötelez minket.

150. Mit jelent a tiszta élet?

A tiszta élet a férfi és a nő helyes kapcsolatát jelenti a házasságban és az arra való felkészülésben.

151. Miért nagyon fontos a tiszta élet?

Azért nagyon fontos a tiszta élet, mert a paráznaság bűnei megromítják az egyén, a család és a nemzet életét.

152. Ki vétkezik Isten hatodik parancsolata ellen?

Isten hatodik parancsolata ellen az vétkezik, aki bűnös akaratul gondol, néz, beszél vagy cselekszik szemérmetlen dolgot, vagyis paráználkodik.

153. Mi Isten elgondolása a szerelemről és a házaseletről?

A szerelem és a házaselet Isten elgondolása szerint a legszentebb emberi értékek közé tartozik.

154. Miért érték az Egyházban az önként vállalt szüzesség?

Az önként vállalt szüzesség azért érték, mert Istenért és az emberek szolgálataért szeretetből vállalt áldozat, Isten ajándéka népe javára.

A 7. parancsolat

155. Mire kötelez Isten hetedik parancsolata?

Isten hetedik parancsolata arra kötelez, hogy az anyagi javakat becsületesen szerezzük meg, tartsuk tiszteltben és helyesen használjuk fel.

156. Hogyan szerezzük meg becsületesen az anyagi javakat?

Az anyagi javakat becsületes munkával szerezzük meg, vagy ajándékba kapjuk.

157. Köteles-e az ember dolgozni?

Minden ember köteles legjobb képességei szerint dolgozni, mert a teremő Istentől erre meghívást kapott.

158. Milyen kötelességei vannak a munkaadónak?

A munkaadó kötelessége a munkás és családja megélhetéséhez tisztességes bért, emberséges munkakörülményeket és szociális ellátást biztosítani.

159. Ki vétkezik Isten hetedik parancsolata ellen?

Az vétkezik Isten hetedik parancsolata ellen, aki nem dolgozik becsületesen, aki megkárosítja felebarátját és a köztulajdont, és aki nem gondoskodik a rábízottakról.

160. Ki károsítja meg felebarátját?

Az károsítja meg felebarátját, aki lop, csal és kárt okoz.

A 8. parancsolat

161. Mire kötelez Isten nyolcadik parancsolata?

Isten nyolcadik parancsolata arra kötelez, hogy igazat mondjunk, mindenkiről tisztelettel és szeretettel beszéljünk.

162. Ki vétkezik Isten nyolcadik parancsolata ellen?

Isten nyolcadik parancsolata ellen az vétkezik, aki hazudik, vagy önmaga és felebarátja becsületében kárt tesz.

163. Ki vétkezik hazugsággal?

Az vétkezik hazugsággal, aki nem mond igazat, hogy mást tévedésbe ejtsen.

164. Ki tesz kárt felebarátja becsületében?

Felebarátja becsületében az tesz kárt, aki csúfol, megszól, rágalmaz, vagy ok nélkül gyanúsít másokat.

165. Mi a különbség a megszólás és a rágalom között?

A megszólás valós, a rágalom valótlan rosszat állít másról.

166. Ki köteles kártérítésre?

Az köteles kártérítésre, aki másnak életében, anyagi javaiban vagy becsületében kárt tett.

167. Mi a kötelességünk a ránk bízott titokkal kapcsolatban?

A ránk bízott titkot meg kell őrizni.

A 9. parancsolat

168. Mire kötelez minket Isten kilencedik parancsolata?

Isten kilencedik parancsolata a házastársi hűségre kötelez, amit szívünkben sem szabad megsérteni.

169. Ki vétkezik Isten kilencedik parancsolata ellen?

Az vétkezik Isten kilencedik parancsolata ellen, aki gondolatban, szóban vagy tettben házasságot tör vagy erre csábít.

A 10. parancsolat

170. Mire kötelez Isten tízedik parancsolata?

Isten tízedik parancsolata arra kötelez, hogy ne irigyeljük mások anyagi és szellemi értékeit, és ne legyünk elégedetlenek.

Az Anyaszentegyház öt parancsolata

171. Hogyan szól a Anyaszentegyház öt parancsolata?

1. A vasárnapot és az ünnepeket szentmisével és munkaszünettel szenteld meg!
2. A pénteki bűnbánati napokat és a parancsolt bűntöket tartsd meg!
3. Évente gyónjál és legalább húsvéti időben áldozzál!
4. Házasságodat az Egyház törvényei szerint kösd meg, és gyermekeidet katolikus módon neveld!
5. Az Egyházat anyagi hozzájárulásoddal is támogasd!

172. Melyek a kötelező ünnepek?

A kötelező ünnepek a vasárnapon kívül: Karácsony (dec. 25.), Újév (Mária Istenanyasága - jan. 1.), Nagyboldogasszony (aug. 15).

173. Hogyan kell az Anyaszentegyház ünnepeit megszentelni?

Úgy kell az Anyaszentegyház ünnepeit megszentelni, mint a vasárnapokat.

174. Hogyan kell a vasárnapi és ünnepi szentmisén részt venni?

Vasárnap és ünnepnap a szentmisén elejétől a végéig tevékenyen kell részt venni.

175. Hogyan kell a pénteki bűnbánati napokat megtartani?

A bűnbánati napokat hústól való tartózkodással, vagy jócselekedettel, önmegtagadással, imádsággal kell megtartani.

176. Mikor van kötelező hústilalom?

Kötelező hústilalom hamvazószerdán és nagyböjt péntekjein van (14 éves kortól).

177. Mit jelent a szigorú böjt?

A szigorú böjt napi háromszori étkezésből egyszeri jóllakást jelent, amely 18 éves kortól 60 éves korig kötelező.

178. Mikor van szigorú böjt?

Szigorú böjt hamvazószerdán és nagypénteken van.

179. Kik vannak felmentve a böjt és a hústilalom alól?

Azok vannak felmentve, akik nem saját asztaluknál étkeznek, a betegek és akik felmentést kaptak.

180. Mikor kezdődik és meddig tart a húsvéti szentáldozás és szentgyónás ideje? A húsvéti szentgyónás és szentáldozás ideje hamvazószerdától Szentháromság vasárnapig tart.

181. Miért kell a katolikusoknak egyházi házasságot kötni?

Mert csak az egyházi házasság érvényes és szentségi értékű a katolikusok számára.

182. Mit jelent az, hogy „gyermekeidet katolikus módon neveld”?

A katolikus szülők kötelesek gyermekeiket keresztény családi légkörben nevelni: katolikus módon megkereszteltetni, felkészíteni a szentségek vételére, és koruknak megfelelően hitoktatásban részesíteni.

183. Milyen anyagi kötelezettségeink vannak Egyházunk iránt?

Kötelezettségünk az egyházközség, az egyházmegye és az egész világegyház anyagi szükségleteihez hozzájárulni.

184. Hogyan teljesítjük anyagi kötelezettségeinket?

Anyagi kötelezettségeinket egyházközségi hozzájárulással és templomi adományainkkal teljesítjük.

A bűnről

185. Ki követ el bűnt?

Bűnt az követ el, aki tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsának.

186. Hányféleképpen követhetünk el bűnt?

Bűnt követhetünk el: gondolattal, szóval, cselekedettel és a jónak elmulasztásával.

187. Egyenlő-e minden bűn?

Nem minden bűn egyenlő, mert vannak halálos és bocsánatos bűnök.

188. Ki követ el halálos bűnt?

Halálos bűnt az követ el, aki fontos dologban, tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsának.

189. Milyen kárt okozunk magunknak a halálos bűnnel?

A halálos bűnnel elveszítjük a kegyelmi életet, vagyis a megszentelő kegyelmet.

190. Ki követ el bocsánatos bűnt?

Bocsánatos bűnt az követ el, aki kisebb dologban vagy nem egészen tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsának.

191. Miért veszélyes a bocsánatos bűn?

A bocsánatos bűn azért veszélyes, mert gyengíti a kegyelmi életet, és ezért hajlamossá tesz a halálos bűnre.

192. Melyek a legveszélyesebb bűnös hajlamok?

A legveszélyesebb bűnös hajlamok: kevélység; fösvenység; bűnös érzékiség; irigység; torkosság; harag; lustaság. Ezeket szoktuk főbűnöknek nevezni.

193. Ki vétkezik a Szentlélek ellen?

A Szentlélek ellen az vétkezik, aki: vakmerően bizakodik; kétségbeesik; a megismert igazsággal szembeszegül; az Isten kegyelmét mástól irigyl; a bűnökben megátalkodik; mindhalálig nem bánja meg bűnét.

194. Mi kísért minket bűnre?

Bűnre rosszra hajló természetünk, a bűnös környezet és a gonosz lélek kísért minket.

195. Hogyan győzhetjük le a kísértést?

A kísértést legyőzhetjük, ha mindjárt kezdetben ellenállunk és Isten segítségét kérjük.

196. Mi lehet bűnre vezető alkalom?

Bűnre vezető alkalom lehet a rossz barát, társaság, hely, szórakozás és környezet, amely miatt könnyen vétkezhetünk, ha el nem kerüljük.

197. Mi a lelkiismeret?

A lelkiismeret Isten szava bennünk, amely bensőleg int arra, hogy mit tegyünk és mit ne tegyünk.

198. Hogyan alakítjuk ki magunkban a helyes lelkiismeretet?

A helyes lelkiismeretet úgy alakítjuk ki magunkban, ha készségesen hallgatunk az Isten szavára, amit az Egyház tanít.

A kegyelmi élet

199. Mire hív meg Isten minden keresztény embert?

Isten minden keresztény embert meghív az életszentségre, amely bármely élethivatásban megvalósítható.

200. Hogyan valósíthatjuk meg az életszentséget?

Az életszentséget úgy valósíthatjuk meg, hogy Isten kegyelmével együttműködve jót cselekszünk.

201. Mi a kegyelem?

A kegyelem természetfeletti ajándék: Isten élete bennünk a Szentlélek által.

202. Hányféle Isten kegyelme?

Isten kegyelme kétféle: megszentelő és segítő.

203. Mit cselekszik Isten lelkünkben a megszentelő kegyelem által?

Isten a megszentelő kegyelem által a bűntől megtisztítja és megszenteli lelkünket, gyermekévé fogad és a mennyország örökösévé tesz minket.

204. Mikor kapjuk meg először a megszentelő kegyelmet?

A megszentelő kegyelmet először a keresztségben kapjuk meg.

205. Meddig marad bennünk a megszentelő kegyelem?

A megszentelő kegyelem addig marad meg bennünk, amíg halálos bűnt nem követünk el.

206. Mit cselekszik Isten lelkünkben a segítő kegyelem által?

Isten a segítő kegyelem által megvilágosítja értelmünket, megerősíti akaratunkat és örömmel tölti be szívünket, hogy a jót megismerjük és megtegyük, a rosszat pedig elkerüljük.

Az erényekről

207. Mik a jócselekedetek?

A jócselekedetek azok a cselekedetek, amelyek Isten akaratával megegyeznek.

208. Mit alakít ki bennünk a jócselekedetek gyakorlása?

A jócselekedetek gyakorlása Isten kegyelmével jóra való készséget alakít ki bennünk, amit erénynek nevezünk.

209. Melyek a legfőbb erények?

A legfőbb erények: az isteni erények, a sajátosan krisztusi erények, és a sarkalatos erények.

210. Melyek az isteni erények?

Az isteni erények: a hit, a remény és a szeretet.

211. Mi a hit?

A hit az az isteni erény, amelyben értelmünkkel és akaratunkkal ráhagyatkozunk Istenre, és elfogadjuk a tőle kapott kinyilatkoztatást.

212. Mi a remény?

A remény az az isteni erény, amelyben elfogadjuk Isten kinyilatkoztatott ígérését, hogy megadja az örök üdvösséget, és mindazt, ami annak elnyeréséhez szükséges.

213. Mi a szeretet?

A szeretet az az isteni erény, amelyben Istent önmagáért és minden mást Istenért szeretünk.

214. Melyek a sajátosan krisztusi erények?

A sajátosan krisztusi erények többek között: alázat, szegénység, engedelmesség, tisztaság, szelídség, türelem, megbocsátás, ellenségszeretet.

215. Melyek a sarkalatos erények?

A sarkalatos erények: okosság, igazságosság, mértékletesség, erősség.

216. Mikor gyümölcsözőek cselekedeteink az üdvösségre?

Akkor gyümölcsözőek cselekedeteink az üdvösségre, ha a megszentelő kegyelem állapotában, jó szándékkal tesszük.

A kegyelem eszközökről

217. Mivel szerezhethjük meg Isten kegyelmét leginkább?

Isten kegyelmét leginkább a szentségekkel, szentelményekkel és az imádsággal szerezhethjük meg.

A szentségekről

218. Mik a szentségek?

A szentségek látható jelek, amelyek Jézus Krisztus rendeléséből láthatatlan kegyelmeket közvetítenek.

219. Hogyan éltetik a szentségek az Egyházat?

A szentségek erősítik a hitet, Istennek megadják a tiszteletet, megszentelik az embert, és építik az egyházi közösséget.

220. Hány szentség van?

Hét szentség van:

1. a keresztség;
2. a bérálás;
3. az Eukarisztia;
4. a bűnbocsánat szentsége;
5. a betegek kenete;
6. az egyházi rend;
7. a házasság.

221. Mely szentségek törlik el a halálos bűnt, és adják meg a megszentelő kegyelmet? A

keresztség és a bűnbocsánat szentsége törli el a halálos bűnt, és adja meg a megszentelő kegyelmet.

222. Mely szentségekhez nem járulhat, aki tudja, hogy halálos bűnben van?

Aki tudja, hogy halálos bűnben van, nem járulhat a következő szentségekhez: bérálás, Eukarisztia, betegek kenete, egyházi rend és házasság.

223. Mely szentségeket szabad csak egyszer felvenni?

A keresztség, a bérálás és az egyházi rend, szentségét csak egyszer szabad felvenni, mert ezek eltörölhetetlen jegyet hagynak a lélekben.

A keresztségről

224. Mi a keresztség?

A keresztség az első és legszükségesebb szentség, általa az emberek megszabadulnak a bűntől, Isten gyermekévé születnek újjá, és eltörölhetetlen jeggyel Krisztushoz hasonlóvá válva az Egyház tagjaivá lesznek.

225. Lehet-e keresztség nélkül más szentséget érvényesen felvenni?

Keresztség nélkül más szentséget nem lehet érvényesen felvenni.

226. Ki kereszthet?

Rendszerint csak a felszentelt pap, szükség esetén bárki kereszthet, feltéve, hogy az Egyház szándéka szerint tesz.

227. Hogyan kell kereszteni?

Kereszteléskor vizet öntünk a keresztelendő fejére, és közben e szavakat mondjuk: "N. én megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében."

228. Kit lehet megkeresztelni?

Azt lehet megkeresztelni, aki hisz Jézus Krisztusban és megismert tanítása szerint akar élni.

229. Mikor lehet kisgyermeket megkeresztelni?

Kisgyermeket akkor lehet megkeresztelni, ha legalább az egyik szülő kéri és vállalja gyermeke keresztény nevelését.

230. Mi a keresztszülő kötelessége?

A keresztszülő kötelessége, hogy segítse a gyermek szüleit vállalt kötelességük teljesítésében.

A bérmálásról

231. Mi a bérmálás?

A bérmálás szentség, amelyben a megkeresztelt megkapja a Szentlélek ajándékát, erőt és küldetést kap, hogy Krisztus élő tanúja legyen az egyházban és a világban.

232. Ki bérmálhat?

Rendszerint a püspök bérmál, megbízásból bármelyik felszentelt pap bérmálhat.

233. Hogyan bérmál a püspök?

A püspök megkérdezi a bérmálkozót: „Mi a neved?” Válasz: „x. y.”; „Kit választottál a bérmálásban védőszentედül?” Választott bérmanév (N.) a válasz. Majd felteszi kezét a bérmálkozó fejére, homlokát kereszt alakban megkeni krizmával (balzsammal kevert faolaj, amelyet Nagycsütörtökön szentel meg a püspök) és mondja: „N. vedd a Szentlélek ajándékának jelét!” Válasz: „Ámen”.

Püspök: „Ígéred-e hogy jó keresztény leszel?” Válasz:

„ígérem!” Püspök: „Békesség veled!” Válasz: „És a te lelkeddel!”

234. Ki bérmálkozhat?

Az bérmálkozhat, aki kellő oktatást kapott, felkészült és elkötelezi magát a keresztény életre.

235. Mi a bérmaszülő kötelessége?

A bérmaszülő kötelessége, hogy a megbérmáltat a keresztény életben szóval és példájával segítse.

Az Eukarisztiáról

236. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?

Az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség az Úr Jézus valóságos teste és vére a kenyér és bor színe alatt.

237. Miért rendelte az Úr Jézus az Eukarisztiát?

Azért rendelte az Úr Jézus az Eukarisztiát, hogy jelenvalóvá válják keresztáldozata, testével és vérével tápláljon minket, és jelenlétével építse az Egyházat.

238. Mikor rendelte az Úr Jézus az Eukarisztiát?

Az Eukarisztiát az Úr Jézus az utolsó vacsorán rendelte.

239. Mit tett az Úr Jézus e szavakkal: "Ez az én testem, ez az én vérem"?

Az Úr Jézus e szavakkal: "Ez az én testem, ez az én vérem", átváltoztatta a kenyeret és a bort az ő testévé és vérévé.

240. Kiknek adott az Úr Jézus hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át?

Az Úr Jézus az apostoloknak és utódaiknak adott hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át.

241. Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé?

A püspökök és a papok a szentmisében változtatják át a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé.

242. Mi a szentmise?

A szentmise az Újszövetség áldozata az Eukarisztia ünneplésében.

243. Miből áll a szentmise?

A szentmise az Ige liturgiájából és az Eukarisztia liturgiájából áll.

244. Mi történik az Ige liturgiájában?

Az Ige liturgiájában az Egyház élénk adja Isten üzenetét, és mi hittel válaszolunk rá.

245. Mi történik az Eukarisztia liturgiájában?

Az Eukarisztia liturgiájában a kenyér és a bor színében az Úr Jézus jelenvalóvá teszi keresztdozatát, testével és vérével táplál minket.

246. Hogyan veszünk részt a szentmisén?

A szentmisén befogadjuk Isten Igéjét, áldozatul felajánljuk magunkat Jézus Krisztussal az Atyának, és lehetőleg megáldozunk.

247. Mi történik, amikor áldozunk?

Amikor áldozunk, az Úr Jézus testét és vérével vesszük magunkhoz.

248. Ki áldozhat?

Az áldozhat, aki lelkileg és testileg felkészült Jézus fogadására.

249. Hogyan készülünk lelkileg a szentáldozásra?

Lelkileg úgy készülünk a szentáldozásra, hogy: a halálos bűnöktől megtisztítjuk lelkünket a szentgyónásban, a bocsánatos bűnöket pedig legalább megbánjuk; imádságos lélekkel várjuk a Jézussal való találkozást.

250. Hogyan készülünk testileg a szentáldozásra?

Testileg úgy készülünk a szentáldozásra, hogy megtartjuk az egyórás szentségi böjtöt, és megfelelő módon öltözködünk.

251. Hogyan áldozhatunk?

Áldozni lehet nyelvre és kézbe.

252. Mit teszünk a szentáldozás után?

Szentáldozás után imádjuk az Úr Jézust, hálát adunk neki, rábízunk magunkat, és segítségét kérjük.

253. Mi a szentáldozás hatása?

A szentáldozás egyesít Jézussal, növeli bennünk a szeretetet és az istengyermeki életet, erősíti bennünk az Egyházzal tartozást és az örök élet zálogát adja nekünk.

254. Ki áldozik méltatlanul?

Az áldozik méltatlanul, aki tudatosan halálos bűnben áldozik. Ez szentségtörés.

255. Mi jelzi templomainkban, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van?

Templomainkban az örökmécses jelzi, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van.

256. Hogyan köszöntjük az Úr Jézust az Oltáriszentségben?

Az Úr Jézust térdhajtással köszöntjük az Oltáriszentségben.

257. Hogyan köszöntik a görög és örmény rítusú katolikusok az Eukarisztiát?

A görög és örmény rítusú katolikusok mély meghajlással (metánia) köszöntik az Eukarisztiát.

258. Hogyan van jelen Jézus az Oltáriszentségben?

Az Oltáriszentségben a feltámadt Jézus van jelen, istenségével és emberségével, testével és vérével, egészen és osztatlanul, mindkét szín alatt.

A bűnbocsánat szentségéről

259. Mi a bűnbocsánat szentsége?

A bűnbocsánat szentsége az a szentség, amelyben a gyóntató pap feloldozása által elnyerjük Istentől bűneink bocsánatát, és kiengesztelődünk az Egyházzal.

260. Mi a szentgyónás hatása?

A szentgyónásban Isten megbocsátja bűneinket, visszaadja, illetve növeli bennünk a megszentelő kegyelmet, megment a kárhozattól, és erőt ad a bűn elleni küzdelemre.

261. Mikor kell gyónni?

Feltétlenül gyónni kell legalább évente egyszer, és ha halálos bűnt követtünk el, minél előbb.

262. Miért ajánlatos a gyakori gyónás?

Azért ajánlatos a gyakori gyónás, mert a gyónásban Isten nemcsak a bűnt törli el, hanem a szentségben az irgalmas Istennel találkozunk, aki megerősít minket a szeretetben, valamint helyes keresztény szemléletre is nevel minket.

263. Mi a rendje a bűnbocsánat szentségének?

A bűnbocsánat szentségének rendje: lelkiismeretvizsgálat; bánat és erős fogadás; bűnbevallás és feloldozás; elégtétel.

264. Hogyan vizsgáljuk meg lelkiismeretünket?

Lelkiismeretünket így vizsgáljuk meg: a Szentlélek segítségét kérjük; megkérdezzük magunktól, mikor gyóntunk utoljára; gondosan számba vesszük bűneinket.

265. Mit kell feltétlenül meggyónnunk?

Feltétlenül meg kell gyónnunk minden halálos bűnt, azok számát és a súlyosbító körülményeket is.

266. Miért szükséges a bánat és erős fogadás?

A bánat és erős fogadás azért szükséges, mert ezek nélkül nincs bűnbocsánat.

267. Mikor van bánatunk?

Akkor van bánatunk, ha szívből sajnáljuk, hogy Istent megbántottuk.

268. Mi az erős fogadás?

Az erős fogadás komoly elhatározás, hogy Isten segítségével a jóra törekszünk és a bűnt kerüljük.

269. Mit cselekszünk, amikor gyónunk?

Amikor gyónunk, akkor őszintén megvalljuk bűneinket a gyóntató papnak, hogy azoktól feloldozzon minket. A pap Krisztus személyét képviseli és az Egyház nevében cselekszik.

270. Mit kell tennie annak, aki halálos bűnt kifejejtett a gyónásból?

Aki halálos bűnt kifejejtett a gyónásból, annak Isten megbocsátotta bűnét, de a következő gyónásban meg kell vallania.

271. Mit kell tennie annak, aki szándékosan kihagyott a gyónásból halálos bűnt?

Aki a gyónásból szándékosan kihagyott halálos bűnt, annak gyónása érvénytelen és szentségtörő, ezért az egész gyónást meg kell ismételnie.

272. Mit tesz a gyóntató pap a bűnbevallás után?

A gyóntató pap tanácsaival segíti a gyónót, elégtételt ad, és az Úr Jézustól kapott hatalmával feloldozza a gyónót bűneitől.

273. Mit teszünk a szentgyónás után?

A szentgyónás után hálát adunk Istennek, hogy megbocsátotta bűneinket, és elvégezzük az elégtételt.

274. Mi az elégtétel?

Az elégtétel imádság vagy jócselekedet, ami jele annak, hogy készek vagyunk bűneinket jóvá tenni. A teljes elégtételhez hozzátartozik az okozott kárnak a jóvátétele.

275. Mit kell tennünk, ha halálos bűnünk van, de nincs alkalmunk meggyónni?

Ha halálos bűnünk van, de nincs alkalmunk meggyónni, akkor Isten iránti szeretetből megbánjuk bűneinket a gyónás őszinte szándékával.

276. Mi a búcsú?

A búcsú a feloldozott bűnök ideig tartó következményeinek csökkentése vagy eltörlése, az Egyház közbenjárására.

277. Kik nyerhetnek búcsút?

Azok nyerhetnek búcsút, akiknek nincs halálos bűnük, és elvégzik az Egyháztól előírt imát vagy jócselekedeteket. Kétféle búcsú van: *részleges* és *teljes*. Fontos, hogy a búcsúkat felajánlhatjuk a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért is. – Ha önmagunkért ajánljuk fel a teljes búcsút, általa elnyerhetjük valamennyi ideigtartó büntetésünk elengedését.

A betegek kenetéről

278. Mi a betegek kenete?

A betegek kenete szentség, amellyel az egyház a betegségben szenvedő híveit a szenvedő és megdicsőült Úrnak ajánlja, hogy megennyhítse és megmentse őket.

279. Hogyan segíti a betegek kenete a szenvedőket?

A betegek kenete úgy segíti a szenvedőket, hogy erőt ad a szenvedésben, megerősít a kísértések ellen, és felkészít a jó halálra.

280. Milyen hatása van a betegek kenetének?

A betegek kenete: a halálos bűnöket is eltörli, ha a beteg már gyónni nem tud; a testi gyógyulást is segítheti, ha az a beteg üdvösségére szolgál.

281. Ki veheti fel a betegek kenetét?

A betegek kenetét az a hívő veheti fel, aki betegség vagy öregség miatt veszélybe került.

282. Hányszor lehet a betegek kenetét felvenni?

A betegek kenetét ismételten fel lehet venni, ha a beteg állapota rosszabbra fordul, vagy újabb betegség éri.

Az egyházi rendről

283. Mi az egyházi rend?

Az egyházi rend szentség, amelyben Isten az erre kiválasztott férfiakat eltörölhetetlen jeggyel jelöli meg, és különleges módon részesíti Krisztus papságában.

284. Hányféle módon lehet részesülni Krisztus papságában?

Krisztus papságában kétféle módon lehet részesülni:

- 1. az általános papságban részesül minden megkeresztelt;**
- 2. az apostoli papságban azok a férfiak, akik az egyházi rend szentségét felveszik.**

285. Mire kapnak küldetést és hatalmat a felszentelt papok?

A felszentelt papok küldetést és hatalmat kapnak arra, hogy Krisztusnak, a főnek személyében teljesítsék a tanítói, megszentelői és kormányzó feladatot, és így Isten népének jó pásztorai legyenek.

286. Melyek az egyházi rend szentségének fokozatai?

Az egyházi rend szentségének fokozatai: diakonus, pap, püspök.

287. Ki szolgáltathatja ki az egyházi rend szentségét?

Az egyházi rend szentségét csak a püspök szolgáltathatja ki.

288. Mi a papok feladata?

A papok feladata, hogy mint Isten népének pásztorai: bemutassák a szentmiseáldozatot; kiszolgáltassák a szentségeket; hirdessék Isten ígését; és vezessék Isten népét.

289. Kinek van papi hivatása?

Annak a fiúnak van papi hivatása, akinek a lelkében Isten kedvet ébreszt a papi életre és szolgálatra, és akit erre a püspök alkalmasnak talál.

A házasságról

290. Mi a házasság?

A házasság egy megkeresztelt férfi és nő egész életre szóló felbonthatatlan szeretetközössége, melyet Krisztus szentségi rangra emelt.

291. Mi teszi boldoggá a házasságot?

Az teszi boldoggá a házasságot, ha a házastársak megszentelődnek: egymás kölcsönös szeretetével, az élet áldozatos szolgálatával és gyermekeik nevelésével.

292. Mit jelent a házastársak kölcsönös szeretete?

A házastársak kölcsönös szeretete azt jelenti, hogy olyan áldozatosan szeretik egymást, ahogyan Krisztus szereti az Egyházat.

293. Melyek a keresztény házasság lényeges tulajdonságai?

A keresztény házasság lényeges tulajdonságai az egység és felbonthatatlanság.

294. Kik köthetnek házasságot?

Azok köthetnek házasságot, akik megkeresztelkedtek és bér mátkoztak, érettek a házasságra, és felkészültek a szentség vételére.

295. Hogyan kell a házasság szentségének felvételére készülni?

A házasság szentségének felvételére úgy kell készülni, hogy a jegyesek kellő időben jelentkezzenek a plébánosuknál, részt vesznek a jegyes oktatáson, meggyónnak, megáldoznak, és egymásért imádkoznak.

296. Mi a vegyes házasság?

A vegyes házasság egy katolikus és egy nem katolikus keresztény házassága.

297. Miért veszélyes a vegyes házasság?

Azért veszélyes a vegyes házasság, mert a házastársak vallási közömbösségéhez vezethet, és nehezíti a gyermekek katolikus nevelését.

298. Mikor engedi meg az Egyház a vegyes házasságot?

Akkor engedi meg az Egyház a vegyes házasságot, ha a katolikus fél komolyan megígéri, hogy vallását buzgón gyakorolja, és mindent megtesz, hogy valamennyi gyermekét katolikusnak kereszteltesse és nevelje.

299. Mikor érvényes a katolikusok házasságkötése?

Akkor érvényes és szentség a katolikusok házasságkötése, ha a jegyesek az illetékes katolikus pap és két tanú előtt kijelentik, hogy egymásnak házastársai akarnak lenni. Csupán polgári kötéssel nem elégedhetnek meg.

300. Köthet-e újabb házasságot, akinek érvényes házassága van?

Akinek érvényes házassága van, még ha polgárilag elvált, akkor sem köthet újabb szentségi házasságot.

Az imádságról

301. Mit teszünk, amikor imádkozunk?

Amikor imádkozunk, Istennel beszélünk.

302. Melyek az imádság fő céljai?

Az imádság fő céljai: az imádás, hálaadás, engesztelés,érés, felajánlás.

303. Miért imádkozunk?

Azért imádkozunk, mert Jézus Krisztus példát adott rá, megparancsolta, és az imádság Istenhez kapcsolja életünket.

304. Hogyan kell imádkoznunk, ha Istentől valamit kérünk?

Ha Istentől valamit kérünk bizalommal, állhatatosan és Isten akaratában megnyugodva kell imádkoznunk.

305. Mikor kell imádkozni?

Rendszeresen kell imádkozni, naponta, legalább reggel és este.

306. Kikért imádkozzunk?

Mindenkiért imádkozzunk, élőkért és holtakért, különösen szeretteinkért.

307. Mivel kezdjük és végezzük az imádságot?

Az imádságot kereszttetéssel kezdjük és végezzük.

308. Melyik a legszentebb imádság?

A legszentebb imádság a Miatyánk, amelyre az Úr Jézus tanított minket.

309. Imádkozhatunk-e a szentekhez?

Imádkozhatunk a szentekhez, mert általuk is Istenhez fordulunk, és bennük Isten ajándékát magasztaljuk.

310. Melyik imádsággal köszöntjük Jézus édesanyját?

Jézus édesanyját az angyali üdvözléssel, vagyis az Üdvözlégy Máriával köszöntjük.

311. Melyek még a legismertebb imádságaink?

Legismertebb imádságaink: a hitvallások, az Úrangyala, a rózsafüzér vagyis a szentolvasó, a kereszttúti ájtatosság és a litániák.

312. Mit fejezünk ki az "Ámen" szóval?

Az "Ámen" szóval Isten tanításának és akaratának elfogadását fejezzük ki.

A TÍZPARANC SOLAT

Kivonulás 20,2–17 Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyenek idegen isteneid előttem. Ne csinálj magadnak faragott képet, vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lenn a földön, vagy a vizekben, a föld alatt. Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket, mert Én az Úr, a te Istened, féltékeny Isten vagyok. Azoknak vétékét, akik gyűlölnék engem, megtorlom fiaikon, unokáikon és dédunokáikon, de ezredízig irgalmasságot gyakorlok azokkal, akik szeretnek, és megtartják parancsaimat. Uradnak, Istenednek nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi. Gondolj a szombatra és szenteld meg. Hat napig dolgozzál és végezd minden munkádat; a hetedik nap azonban az Úrnak, a te Istenednek szombatja; semmiféle munkát nem szabad végezned sem neked, sem fiadnak, sem lányodnak, sem szolgádnak, sem szolgálódnak, sem állatodnak, sem az idegennek, aki kapuidon belül tartózkodik. Az Úr ugyanis hat nap alatt teremtette az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van, a hetedik nap azonban megpihent. Ezért az Úr a szombatot megáldotta és megszentelte. Tiszteld atyádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. Ne ölj. Ne paráználkodjál. Ne lopj. Ne szólj hamis tanúságot felebarátod ellen. Ne kívánd felebarátod házát. Ne kívánd feleségét, szolgálóját, ökrét, szamarát, sem más egyebet, ami az övé.	Második Törvénykönyv 5,6–21 Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyenek idegen isteneid a színem előtt. Uradnak, Istenednek nevét ne vedd hiába... Tartsd meg a szombatot, hogy megszenteld. Tiszteld atyádat és anyádat. Ne ölj. Ne paráználkodjál. Ne lopj. Ne szólj hamis tanúságot felebarátod ellen. Ne kívánd felebarátod feleségét. Ne kívánd (...) semmijét, ami az övé.	Kateketikai formula 1. Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj! 2. Isten nevét hiába ne vedd! 3. Az Úr napját szenteld meg! 4. Atyádat és Anyádat tiszteld! 5. Ne ölj! 6. Ne paráználkodj! 7. Ne lopj! 8. Ne hazudj! Mások becsületében kárt ne tégy! 9. Felebarátod házastársát ne kívánd! 10. Mások tulajdonát ne kívánd!
---	---	---

Erkölcsteológiai kérdések a Katolikus Egyház Katekizmusának (KEK) Kompendiumából

434. „Mester, mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” (Mt 19,16) KEK 2052-2054; 2075-2076

Az ifjúnak, aki ezzel a kérdéssel fordult hozzá, Jézus ezt válaszolja: „Ha el akarsz jutni az örök életre, tartsd meg a parancsokat”, majd hozzátette: „Jöjj és kövess engem” (Mt 19,17.21). Jézus követése a parancsolatok megtartását jelenti. Ő nem eltörli a Törvényt, hanem meghívja az embert, hogy újra találja meg azt az isteni Mester személyében, aki önmaga tökéletesen megvalósítja, kinyilatkoztatja teljes tartalmát és tanúsítja örökkévalóságát.

435. Hogyan értelmezi Jézus a törvényt? 2055

Jézus a törvényt teljességének, a szeretet kettős, mégis egy parancsának fényénél értelmezi. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37–40).

436. Mit jelent a „Decalogus”, a Tízparancsolat? 2056-2057

A Decalogus azt jelenti: „tíz szó” (Kiv 34,28). E szavak foglalják össze azt a törvényt, amelyet Isten Mózes közvetítésével a szövetség összefüggésében adott Izrael népének. A Tízparancsolat, amikor közli az istenszeretet parancsolatait (az első három) és a felebaráti szeretet parancsolatait (a többi hét), kijelöli a választott népnek és mindenkinek a bűn rabszolgaságából szabadabbá vált élet útját.

437. Milyen kapcsolat van a Tízparancsolat és a Szövetség között? 2058-2063; 2077

A Tízparancsolat a Szövetség fényében válik érthetővé, melyben Isten kinyilatkoztatja magát és megismerteti akaratát. A parancsolatok megtartásával a nép kifejezi, hogy Istenhez tartozik, és hálával válaszol szeretetének kezdeményezésére.

438. Milyen jelentőséget tulajdonít az Egyház a Tízparancsolatnak? 2064-2068

Az Egyház a Szentíráshoz és Jézus példájához ragaszkodva alapvető fontosságot és jelentőséget tulajdonít a Tízparancsolatnak. A keresztényeknek meg kell tartaniuk a Tízparancsolatot.

439. Miért alkot szerves egységet a Tízparancsolat? 2069; 2079

A tíz parancsolat szerves és megbonthatatlan egységet alkot, mert mindegyik utal a többire és az egész Tízparancsolatra. Ezért egyetlen parancsolat megszegése a teljes törvény megszegése.

440. Miért kötelez súlyosan a Tízparancsolat? 2072-2073; 2081

Mert az ember Isten és felebarát iránti alapvető kötelességeit fogalmazza meg.

441. Meg lehet-e tartani a Tízparancsolatot? 2074; 2082

Igen, mert Krisztus – aki nélkül semmit sem tehetünk – Lelkének és kegyelmének ajándékozásával képessé tesz rá.

ELSŐ FEJEZET

„SZERESD A TE URADAT, ISTENEDET TELJES SZÍVEDBŐL, TELJES LELKEDBŐL ÉS TELJES ELMÉDBŐL”

AZ ELSŐ PARANC SOLAT:

ÉN VAGYOK A TE URAD, ISTENED. NE LEGYENEK IDEGEN ISTENEID ELŐTTEM!

442. Mit foglal magában Isten kijelentése: „Én vagyok a te Urad Istened?” (Kiv 20,2) 2083-2094 2133-2134

A hívő számára azt jelenti, hogy őriznie és gyakorolnia kell a három isteni erényt, és kerülnie kell a velük ellenkező bűnöket. A *hit* meghajlik Isten előtt, és elutasít mindent, ami ellenkezik a hittel, mint pl. a szándékos kételkedést, a hitetlenséget, az eretnokséget, az aposztáziát és a szakadást. A *remény* bizakodva várja Isten boldogító látását és az ő segítségét, kerüli a kétségbeesést és a vakmerőséget. A *szeretet* Istent mindenekfölött szereti, ezért elveti a közömbösséget, a hálátlanságot, a langyosságot, a lelki restséget és a gögből fakadó istengyűlöletet.

443. Mit jelent az Úr Jézus szava: „Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj?” (Mt 4,10) 2095-2105 2135-2136

Ezt jelenti: imádni Istent, minden létező Urát; személyesen is, közösségben is megadni az Őt megillető kultuszt; a dicséret, a hála, a kérés kifejezésével imádkozni Hozzá; áldozatot ajánlani föl Neki, elsősorban a saját élet lelki áldozatát, egyesítve Krisztus tökéletes áldozatával; megtartani a Neki tett fogadalmakat és ígéreteket.

444. Hogyan gyakorolja a személy azt a sajátos jogát, hogy igazságban és szabadságban tisztelheti Istent? 2104-2109 2137

Minden embernek joga és erkölcsi kötelessége keresni az igazságot, különösen Istennel és az Egyházzal kapcsolatban, és a felismert igazsághoz ragaszkodni és azt hűségesen őrizni, megadva Istennek a hiteles kultuszt. Ugyanakkor, az emberi személy méltósága megköveteli, hogy vallási téren senkit ne kényszerítsenek a lelkiismerete elleni cselekvésre, s ne is akadályozzák, hogy a közrend igazságos korlátai között lelkiismerete szerint cselekedjen, akár magán, akár nyilvános formákban, akár egyenként, akár közösségben.

445. Mit tilt Isten, amikor megparancsolja: „Ne legyenek idegen isteneid előttem?” (Kiv 20,2) 2110-2128 2138-2140

Ez a parancsolat tiltja:

- a *politeizmust* (sokistenhitet) és a *bálványimádat*, mely egy teremtményt, a hatalmat, a pénzt, végül az ördögöt isteníti;
- a *babonát*, mely az igaz Istent megillető kultusz eltévelyedése, s a jövendölés, a mágia, a boszorkányság és a spiritizmus különböző formáiban mutatkozik meg;
- a *vallástalanságot*, melynek megnyilvánulásai: az istenkísértés szóval és tettel; a szentségtörés, mely szent személyeket, tárgyakat gyaláz, különösen is az Eucharisziát; a simónia, mellyel lelki értéket akarnak venni vagy eladni;
- az *ateizmust*, mely elutasítja Isten létét, gyakran magáévá téve egy hamis emberi önrendelkezés-fogalmat;
- az *agnoszticizmust*, mely szerint semmit nem lehet tudni Istenről, és amely magában foglalja a közömbösséget és a gyakorlati ateizmust.

446. Isten e parancsa: „Ne csinálj magadnak faragott képet!” (Kiv 20,3), tiltja-e a képek tiszteletét? 2129-2132 2141

Az Ószövetségben ez a parancsolat tiltotta az abszolút transzcendens Isten ábrázolását. Isten Fiának megtestesüléséből kiindulva azonban (amint ezt a II. Niceai Zsinat 787-ben: megfogalmazta) a szentképek keresztény tisztelete jogos, mert Isten emberré lett Fiának misztériumára alapszik, akiben a transzcendens Isten láthatóvá tette magát. A képeket nem imádjuk, hanem tiszteljük azt, akit ábrázolnak: Krisztust, a Szűzanyát, az angyalokat és a szenteket.

**A MÁSODIK PARANC SOLAT:
ISTEN NEVÉT HIÁBA NE VEDD!**

447. Hogyan tisztelhetjük Isten Nevének szentségét? 2142-2149 2160-2162

Isten Nevét úgy tiszteljük, hogy segítségül hívjuk, áldjuk, dicsérjük, dicsőítjük. Kerülni kell tehát az Isten Nevére való hivatkozást rossz tett igazolására, és minden méltatlan emlegetését, amilyen a *káromlás*, mely természete szerint súlyos bűn, az *átkozódást* és a *hűtlenséget* az Isten Nevében tett ígéretekben.

448. Miért tilos a hamis eskü? 2150-2151 2163-2164

Mert úgy idézi meg Istent, aki maga az igazság, mint a hazugság tanúját.

„Csak akkor esküdjél akár a Teremtőre, akár teremtményre, ha igazat mondasz, ha szükséges és tisztelettel teszed.” (Loyolai Szent Ignác)

449. Mi az esküszegés? 2152-2155

Az esküszegés azt jelenti, hogy valamit, amit nem akarunk megtenni, esküvel ígérünk, vagy nem tartjuk meg eskünket. Súlyos bűn Isten ellen, aki mindig hűséges ígéreteihez.

**A HARMADIK PARANC SOLAT:
MEGEMLÉKEZZÉL ARRÓL, HOGY AZ ÜNNEPNAPOKAT
MEGSZENTELD!**

450. Isten miért „áldotta meg a szombati napot és nyilvánította szentté?” (Kiv 20,11) 2168-2172 2189

Mert a szombati napon emlékezünk Isten *megpihenésére* a teremtés hetedik napján, Izrael szabadulására az egyiptomi rabszolgaságból és a szövetségre, amelyet Isten kötött a népével.

451. Milyen magatartást tanúsított Jézus a szombattal kapcsolatban? 2173

Jézus elismerte a szombat szentségét, és isteni tekintélyével hiteles magyarázatát adta: „A szombat van az emberért, és nem az ember a szombatért” (Mk 2,27).

452. A keresztények miért cserélték a szombatot vasárnapra? 2174-2176 2190-2191

Mert a vasárnap Krisztus föltámadásának napja. Mint „a hét első napja” (Mk 16,2), az első teremtsékre utal; mint a szombatot követő „nyolcadik” nap a Krisztus föltámadásával megkezdődött új teremtsést jelzi. Ezért lett a keresztények számára az első a napok és az ünnepek között: az *Úr napja*, amelyen Ő a Húsvétjával beteljesíti a zsidó szombat lelki igazságát és hirdeti az ember örök nyugalmát Istenben.

453. Hogyan szenteljük meg a vasárnapot? 2177-2185 2192-2193

A keresztények a vasárnapot és a többi parancsolt ünnepet úgy szentelik meg, hogy részt vesznek az Úr Eucharisztiajában, és tartózkodnak az olyan tevékenységektől, amelyek akadályoznák Isten tiszteletét, illetve megzavarnák az Úr napjának sajátos örömét, valamint a test és a lélek szükséges pihenését. Megengedettek a család szükségleteivel kapcsolatos tevékenységek és a fontos társadalmi szolgálatok, csak ne alakítsanak ki a vasárnap megszentelését, a családi életet és az egészséget károsító szokásokat.

454. Miért fontos a vasárnapnak, mint ünnepnapnak a polgári elismerése? 2186-2188 2194-2195

Azért, hogy mindenki megkapja a valós lehetőséget a szükséges pihenésre és szabadidőre, melyek lehetővé teszik a vallásos, családi, kulturális és társas élet ápolását; hogy legyen idő elmélkedésre, reflexióra, csöndre és tanulásra; hogy legyen alkalom jócselekedetekre, különösen a betegek és öregek javára.

MÁSODIK FEJEZET

„SZERESD FELEBARÁTODAT, MINT ÖNMAGADAT!”

**A NEGYEDIK PARANC SOLAT:
TISZTELD ATYÁDAT ÉS ANYÁDAT!**

455. Mit parancsol a negyedik parancsolat? 2196-2200 2247-2248

Azt parancsolja, hogy tiszteljük és becsüljük szüleinket és mindazokat, akiket Isten a javunkra a saját tekintélyével fölruházott.

456. Milyen a család természete Isten terve szerint? 2201-2205 2249

Egy férfi és egy nő, akik házasságban egyesülnek, alkotnak egy családot gyermekeikkel együtt. A család intézményét Isten alkotta, és ő határozta meg alaptörvényeit. A házasság és a család a házastársak javára, gyermekek nemzésére és nevelésére van rendelve. Egy-egy család tagjai között elsődleges személyes kapcsolatok és felelősségek léteznek. Krisztusban a család *családi Egyházzá* lesz, mert a hit, a remény és a szeretet közössége.

457. Milyen helyet foglal el a család a társadalomban? 2207-2208

A család az emberi társadalom alapsejtje és megelőzi a közhatalom bármiféle elismerését. A családi elvek és értékek jelentik a társadalom életének alapját. A családi élet bevezet a társadalom életébe.

458. Milyen kötelességei vannak a társadalomnak a családdal szemben? 2209-2213 2250

A társadalomnak kötelessége támogatni és megerősíteni a házasságot és a családot, tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét is. A közhatalom viselőinek tisztelniük, oltalmazniuk és támogatniuk kell a házasság és a család igaz természetét, a közkerkölcsöt, a szülők jogait és a család boldogulását.

459. Melyek a gyermekek kötelességei a szülőkkel szemben? 2214-2220 2251

A szülők iránt a gyermekek kötelesek tiszteletet (gyermeki jámborságot), megbecsülést, tanulékonytságot és engedelmisséget tanúsítani, ezzel járulva hozzá – jó kapcsolatokat tartva a testvérekkel is – az egész családi élet harmóniájának és szentségének növekedéséhez. Valahányszor a szülők szükséghelyzetbe kerülnek betegség, megözyegyülés vagy öregség miatt, a felnőtt gyermekek kötelessége erkölcsi és anyagi segítséget nyújtani nekik.

460. Melyek a szülők kötelességei a gyermekekkel szemben? 2221-2231

Az isteni atyaság részeseiként a szülők gyermekeik első nevelői és első hithirdetői. Kötelességük úgy szeretni és tisztelni gyermekeiket, mint *személyeket* és *Isten gyermekeit*, s amennyire lehet, gondoskodniuk kell testi és lelki szükségleteikről; megfelelő iskolát kell választaniuk számukra, okos tanácsaikkal segíteniük kell őket a foglalkozás és az életállapot megválasztásban. Különleges küldetésük a gyermekek keresztény hitben való nevelése.

461. Hogyan nevelik a szülők gyermekeiket a keresztény hitre? 2252-2253

Elsősorban példával, imádsággal, családi katekézissel és az egyházi életben való részvétellel.

462. Mindenek fölött álló értéket jelentenek-e a családi kötelékek? 2232-2233

A családi kötelékek minden jelentőségük ellenére sem jelentenek abszolút értéket, mert a keresztény ember elsődleges hivatása, hogy szeretve kövesse Krisztust: „Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,37). A szülőknek

örömmel kell támogatniuk gyermekeik Krisztus-követését bármilyen életállapotban, az Istennek szentelt életben, illetve a papi szolgálatban is.

463. Hogyan kell gyakorolni a hatalmat a polgári társadalom különböző területein? 2234-2237 2254

Mindig szolgálatként kell gyakorolni, tiszteletben tartva az ember alapvető jogait, az értékek jogos hierarchiáját, a törvényeket, az osztó igazságosságot és a szubszidiaritás elvét. Mindenkinek, aki hatalmat gyakorol, inkább a közösség, mint a saját javát kell keresnie, s döntéseiben az Istenről, az emberről és a világról megismert igazságokhoz kell igazodnia.

464. Melyek a polgárok kötelességei a polgári hatóságokkal szemben? 2238-2241 2255

Akik hatalom alatt állnak, azoknak feletteseiket Isten képviselőinek kell tekinteniük, tiszteletteljes együttműködést nyújtva nekik a köz- és társadalmi élet jó működése érdekében. Ez magában foglalja a haza szeretetét és szolgálatát, a szavazati jogot és kötelességet, a közteherviselést, az ország védelmét és az építő kritika jogát.

465. Az állampolgárnak mikor nem kell engedelmeskednie a polgári hatóságnak? 2242-2243 2256

Az állampolgár lelkiismeretben nem köteles engedelmeskedni, ha a polgári hatalom törvényei ellenkeznek az erkölcsi rend követelményeivel: „Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek” (*ApCsel 5,29*).

AZ ÖTÖDIK PARANC SOLAT:

NE ÖLJ!

466. Miért kell tisztelni az emberi életet? 2258-2262 2318-2320

Mert *szent* (*sacrum* = érinthetetlen). Az élet kezdetétől fogva Isten teremő tevékenységének tárgya, és örökre különleges kapcsolatban marad Teremőjével, egyetlen végső céljával. Senki sem ölhet meg közvetlenül ártatlan embert, mert az emberölés súlyosan ellenkezik a személy méltóságával és a Teremő szentségével. „Az ártatlant és igazat ne öld meg” (*Kiv 23,7*).

467. Miért nem vét e törvény ellen a személy és társadalom törvényes védelme? 2263-2265

Mert a törvényes védelemmel az élethez való jogot és az élet védelmét választjuk mind önmagunk, mind mások esetében és nem a gyilkosságot. A törvényes védelem azok számára, akik felelősek mások életéért, súlyos kötelesség is lehet. Azonban nem szabad a szükségesnél nagyobb mértékű erőt alkalmazni.

468. Mire való a büntetés? 2266

A törvényes közhatalom által kirótt büntetésnek az a célja, hogy a bűn által megbontott rendet helyreállítsa, megvédje a közrendet és a személyek biztonságát, és segítse a vétkest a javulásban.

469. Milyen büntetéseket lehet kiszabni? 2267

A kirótt büntetésnek arányban kell állnia az elkövetett bűnténnyel. Ma a lehetőségek következtében, melyekkel az állam rendelkezik a bűntények visszaszorítására a vétkesek ártalmatlanná tételével, a halálbüntetés feltétlenül szükséges esetei „már nagyon ritkák, ha még egyáltalán alkalmazzák” (*Evangelium vitae*). Amikor az életet megkímélő eszközök elegendőek, a tekintélynek ezekhez kell folyamodnia, mert jobban megfelelnek a közjó konkrét feltételeinek, az emberi személy méltóságának, és nem fosztják meg végleg a vétkest a javulás lehetőségétől.

470. Mit tilt az ötödik parancsolat? 2268-2283 2321-2326

Az ötödik parancsolat, mint az erkölcsi törvénnyel súlyosan ellenkezőket, tiltja a következőket:

- a közvetlen és szándékos emberölést és az közreműködést benne;
- a közvetlen, célként vagy eszközként *akart abortuszt*. Elkövetőjét és a vele együttműködőket az Egyház kiközösítéssel bünteti, mert az embert fogantatásától kezdve föltétlenül tisztelni és óvni kell a maga épségében;
- a közvetlen *eutanáziát*, mely abban áll, hogy egy cselekvéssel vagy egy szükséges cselekvés elmulasztásával véget vetnek fogyatékos, beteg vagy halál közelében lévő személy életének;
- az *öngyilkosságot* és a benne való szándékos együttműködést, ugyanis súlyosan sérti Isten, önmaga és a felebarát jogos szeretetét; felelősségét súlyosbíthatja az általa okozott botrány, illetve csökkenthetik a különféle pszichés zavarok vagy súlyos félelmek.

471. Milyen orvosi beavatkozások megengedettek, amikor már közeli a halál? 2278-2279

A gyógyítást, melyre rendes körülmények között a betegnek szüksége van, törvényesen nem szabad megszakítani. Ellenben törvényes a fájdalomcsillapítók használata, melyek nem a halálra irányulnak és a lemondás „a túlbuzgó gyógyításról”, azaz az aránytalan és pozitív kimenetel reménye nélküli orvosi eljárások alkalmazásáról.

472. Miért kell védenie a társadalomnak minden magzatot? 2273-2274

A polgári társadalomnak és törvényhozásának alapvető alkotóeleme, hogy minden emberi egyednek elidegeníthetetlen joga van az élethez a fogantatásától kezdve. Amikor az állam nem mindenki – különösen a leggyöngébbek, köztük a magzatok – jogainak szolgálatába állítja erőit, magának a jogállamnak az alapjai kerülnek veszélybe.

473. Hogyan lehet elkerülni a botrányt? 2284-2287

A botrányt, ami mások bűnre vezetését jelenti, a személy lelkének és testének tiszteletével lehet elkerülni. Ha valaki szándékosan visz másokat súlyos bűnbe, önmaga ezzel súlyos bűnt követ el.

474. Milyen kötelességeink vannak a testünkkel szemben? 2288-2291

Értelmesen gondoskodnunk kell önmagunk és mások *testi egészségéről*, de kerülni kell a *testkultuszt* és minden túlzást. Emellett tiltott a kábítószeres használat, melyek súlyosan károsítják az egészséget és az emberi életet, valamint az étellel, alkohollal, dohányossal és gyógyszerekkel való visszaélés.

475. Erkölcsileg mikor megengedettek a személyekkel vagy csoportokkal végzett tudományos, orvosi és pszichológiai kísérletek? 2292-2295

Erkölcsileg akkor megengedettek, ha a személy és a társadalom integrális javának szolgálatára vannak, és nem kockáztatják a benne résztvevők, megfelelően informált és beleegyezésüket adó személyek életét, illetve testi és lelki épségét.

476. Megengedett-e szervek átültetése, illetve a szervek halál előtti és utáni odaajándékozása? 2296

A szervátültetés erkölcsileg akkor elfogadható, ha a donor beleegyezik és nem jár szélsőséges kockázatokkal számára. A szervek halál utáni elajándékozásának nemes gesztusához teljesen meg kell bizonyosodni a donor valóságos haláláról.

477. Mely cselekmények ellenkeznek a személy testi épségének tiszteletével? 2297-2298

A következők: az emberrablás, a jogtalan fogvatartás, a terrorizmus, a kínzás, az erőszak és a közvetlen sterilizáció. Az amputáció és a csonkítás erkölcsileg csak akkor megengedett, ha az illető személy gyógyításához feltétlenül szükséges.

478. Milyen gondoskodást igényelnek a haldoklók? 2299

A haldoklóknak joguk van ahhoz, hogy méltósággal éljék át földi életük utolsó perceit, mindenekelőtt az imádság és a szentségek támogatásával, melyek fölkészítenek az élő Istennel való találkozásra.

479. Hogyan kell bánni a halott testével? 2300-2301

Az elhunytak testével tisztelettel és szeretettel kell bánni. Hamvasztásuk megengedett, ha a végrehajtásával nem a test föltámadásába vetett hitet kérdőjelezzik meg.

480. A béke tekintetében mit vár el az Úr mindenkitől? 2302-2303

Az Úr, aki azt hirdeti, hogy „*boldogok a békességszerzők*” (Mt 5,9), megkívánja a szív békéjét, s ezzel szemben kárhoztatja az erkölcstelen haragot, amely az elszenvedett bántás miatti bosszú vágya, és a gyűlöletet, mely rosszat akar a másoknak. Ha e magatartások szándékosak és jelentős tárgyuk van, súlyos bűnök a szeretet ellen.

481. Mit jelent a béke a világban? 2304-2305

A világban a béke, mely szükséges az emberi élet tiszteletéhez és kibontakozásához, nem egyszerűen a háború hiánya vagy a szembenálló erők egyensúlya, hanem „a rend nyugalma” (Szent Ágoston), „az igazságosság gyümölcse” (Iz 32,17) és a szeretet hatása. A földi béke Krisztus békéjének képe és gyümölcse.

482. Mit követel a világ békéje? 2304 2307-2308

Megköveteli a méltányos elosztást és a személyek javainak védelmét, a szabad kommunikációt az emberek között, a személyek és a népek méltóságának tiszteletét, az igazságosság és a testvériség fáradhatatlan gyakorlását.

483. Erkölcsileg mikor megengedett a katonai erő alkalmazása? 2307-2310

A katonai erő alkalmazása erkölcsileg a következő feltételek egyidejű jelenléte esetén igazolt: tartós és súlyos kár elszenvedése; minden békés megoldási lehetőség hatástalansága; a siker megalapozott lehetősége; nagyobb rosszak megelőzése, figyelembe véve a mai pusztító eszközök erejét.

484. Háború veszélye esetén mire tartozik e feltételek mérlegelése? 2309

A kormányok okos ítéletére tartozik, melyeket az a jog is megillet, hogy az állampolgárokat a nemzet védelmére kötelezzék, tiszteletben tartva a személy lelkiismereti tiltakozásának jogát, hogy az emberi közösség szolgálatának más formáját válassza.

485. Háború esetén mire kötelez az erkölcsi törvény? 2312-2314 2328

Az erkölcsi törvény mindig érvényben marad, háború esetén is. Megköveteli, hogy emberségesen bánjanak a nemharcolókkal, a sebesült katonákkal és a foglyokkal. A nemzetek jogával ellentétes szándékos

cselekmények és az arra kötelező parancsok olyan büntények, melyek alól a vak engedelmesség nem ment föl. El kell ítélni a tömegpusztítást, a népirtást, az etnikai kisebbség kiirtását, melyek a legsúlyosabb bűnök közé tartoznak: erkölcsi kötelesség szembeszállni azzal, aki valakinek ilyen parancsot ad.

486. Mit kell tenni a háború elkerülése érdekében? 2315-2317 2327-2330

Minden értelmesen lehetséges dolgot meg kell tenni a háború elkerülése érdekében az általa okozott károk és jogtalanságok miatt. El kell kerülni a fegyverek törvényes hatalom által kellően nem szabályozott kereskedelmét és fölhalmozását; főként a gazdasági és társadalmi igazságtalanságokat; az etnikai és vallási diszkriminációkat; az irigységet, a bizalmatlanságot, a gőgöt és a bosszúállás szellemét. Mindezek és egyéb rendetlenségek kiküszöbölése segít a béke építésében és a háború elkerülésében.

**A HATODIK PARANC SOLAT:
NE TÖRJ HÁZASSÁGOT!**

487. Mi a feladata a személynek nemiségével kapcsolatban? 2331-2336 2392-2393

Isten teremtette az embert férfinak és nőnek, egyforma személyi méltósággal, és beléjük írta a szerelem és a közösség hivatását. Mindenkinek egyenként feladata elfogadni a saját nemi identitását, megismerve sajátosságait, komplementaritását és jelentőségét az egész személy számára.

488. Mi a tisztaság (castitas)? 2337-2338

A tisztaság a szexualitás pozitív beépítése a személyiségbe. A szexualitás akkor válik igazán emberivé, amikor a kellő módon épül be a személy és személy kapcsolatába. A tisztaság erkölcsi erény, Isten ajándéka, kegyelem, a Lélek egyik gyümölcse.

489. Mit foglal magába a tisztaság erénye? 2339-2341

Magában foglalja az önuralom megszerzését, mint az ember önmaga odaajándékozására irányuló szabadságának kifejezését. E célból a fejlődés szakaszainak megfelelő, integrális és folyamatos nevelésre van szükség.

490. Mely eszközök segítenek tisztán élni? 2340-2347

Számos eszköz áll rendelkezésünkre: Isten kegyelme, a szentségek segítsége, az imádság, az önismeret, a különböző helyzeteknek megfelelő aszkézis gyakorlása, az erkölcsi erények gyakorlása, különösen a mértékletesség, mely a szenvedélyeket az értelem irányítása alá rendezi.

491. Miként hivatott mindenki a tisztaságra? 2348-2350 2394

Krisztust, a tisztaság mintaképét követve valamennyien arra vagyunk hivatottak, hogy saját állapotunknak megfelelően tisztán éljünk: egyesek a szüzességben vagy a fölszentelt cölibátusban élnek, hogy kiemelkedő módon, könnyebben adhassák oda magukat Istennek, osztatlan szívvel; mások a házasságban élik a házastársi tisztaságot; a nem házasok az önmegtartóztatásban gyakorolják a tisztaságot.

492. Melyek a tisztaság elleni főbb bűnök? 2351-2359 2396

Súlyos bűnök a tisztaság ellen, mindegyik saját tárgya természetének megfelelően: a házasságtörés, a maszturbáció, a paráznaság, a pornográfia, a prostitúció, az erőszak, a homoszexuális cselekedetek. Ezek a bűnök mind a bujaság víciúmanak megnyilvánulásai. Amennyiben kiskorúakkal követik el, e cselekmények még súlyosabb merényletek testi és erkölcsi épségük ellen.

493. Miért tiltja a hatodik parancsolat az összes, tisztaság elleni bűnöket akkor is, ha így fogalmaz: „Ne törj házasságot?” 2336

Jóllehet a Tízparancsolat bibliai szövegében azt olvassuk, hogy „Ne törj házasságot” (*Kiv 20,14*), az Egyház hagyománya átfogóan követi az Ó- és Újszövetség erkölcsi tanítását, és a hatodik parancsolatot az összes tisztaság elleni bűnök összefoglalásaként tekinti.

494. Milyen feladatai vannak a polgári hatóságoknak a tisztasággal kapcsolatban? 2354

A polgári hatóságoknak, amennyiben kötelesek előmozdítani az emberi személy méltóságának tiszteletét, hozzá kell járulniuk a tisztaságot támogató környezet megteremtéséhez úgy is, hogy megfelelő törvényekkel akadályozzák a tisztaságot sértő fentebb felsorolt bűnöket, hogy megvédjék elsősorban a kiskorúakat és a gyengébbeket.

495. Melyek a házastársi szeretet értékei, melyekre a szexualitás rendeltetett? 2360-2361 2397-2398

A házastársi szerelem javai, melyeket a megkereszteltek esetében a Házasság szentsége megszentel, a következők: egység, hűség, fölbonthatatlanság és nyitottság a termékenységre.

496. Mit jelent a házastársi aktus? 2362-2367

A házastársi aktusnak kettős jelentése van: egyesítő (a házastársak kölcsönös ajándékozása) és életadó (nyitottság az élet továbbadására). Senki sem szakíthatja szét, ezek egyikét vagy másikat kizárva, azt az elválaszthatatlan összetartozást, melyet Isten akart a házastársi aktus két jelentése között.

497. Mikor erkölcsös a születésszabályozás? 2368-2369 2399

A születésszabályozás, mely a felelős atyaság és anyaság egyik szempontja, objektíven akkor egyezik az erkölcsiséggel, amikor a házastársak külső kényszer nélkül, nem önzésből, hanem komoly megfontolással és az erkölcsiség objektív kritériumaival megegyező módszerekkel, azaz periodikus megtartóztatással és a terméketlen periódusok fölhasználásával gyakorolják.

498. Melyek a születésszabályozás erkölcstelen eszközei? 2370-2372

Belsőleg erkölcstelen minden cselekedet – mint például a közvetlen sterilizáció vagy a fogamzásgátlás –, amelyet vagy a házastársi aktusra készülve, annak folyamán, vagy annak természetes következményei kibontakozása közben célként vagy eszközként azért végeznek, hogy megakadályozzák az élet továbbadását.

499. Miért erkölcstelen az inszemináció és a mesterséges megtermékenyítés? 2373-2377

Azért erkölcstelenek, mert az élet továbbadását elszakítják attól az aktustól, mellyel a házastársak kölcsönösen önmagukat ajándékozzák, és így az emberi személy eredetét és rendeltetését a technika uralma alá helyezik. Továbbá az inszemináció és a heterológ megtermékenyítés azzal, hogy olyan technikát alkalmaznak, amely egy harmadik személyt von be a házastársak közé, sértik a gyermek jogát ahhoz, hogy egy általa ismert apától és anyától szülessék, akiket házasság köt egymáshoz és kizárólagos joguk van ahhoz, hogy csak egymás által váljanak szülővé.

500. Miként kell tekinteni a gyermekre? 2378

A gyermek *Isten ajándéka*, a házasság legnagyobb ajándéka. Nem létezik az a jog, hogy gyermeke legyen valakinek („a gyermek bármi áron kell”). Ellenben létezik a gyermek joga arra, hogy szülei házastársi aktusának legyen a gyümölcse, és az a jog is, hogy fogantatása pillanatától személyként tiszteljék.

501. Mit tehetnek a gyermektelen házastársak? 2379

Amikor a házastársak nem kapják meg a gyermek ajándékát, miután kimerítették a törvényes orvosi lehetőségeket, megmutathatják nagylelkűségüket gyámság és örökbefogadás vállalásával vagy a felebaráti szeretet komoly gyakorlásával. Ezáltal lelki termékenységet valósítanak meg.

502. Mely cselekmények sértik a házasság méltóságát? 2380-2391 2400

A következők: a házasságtörés, a válás, a többnejűség, a vérfertőzés, a szabad kapcsolatok (együttélés, konkubinátus), a házasságot megelőző vagy azon kívüli nemi aktus.

A HETEDIK PARANC SOLAT: NE LOPJ!

503. Mit tartalmaz a hetedik parancsolat?

A hetedik parancsolat tartalmazza a javak egyetemes rendeltetését, elosztását és magántulajdonát; a személyek és javaik, valamint az egész teremtés épségének a tiszteletét. Az Egyház e parancsolatra építi szociális tanítását is, mely magában foglalja a gazdasági tevékenységet, a társadalmi és politikai élet szabályait, a munkához való jogot és a munkára való kötelezettséget, a nemzetek közötti igazságosságot és szolidaritást, és a szegények szeretetét.

504. Milyen feltételek mellett van az embernek joga a magántulajdonhoz?

A magántulajdonhoz való jog föltételezi, hogy azt jogosan szerezték vagy kapták. Elsőbbsége van a javak egyetemes rendeltetésének, amennyiben az összes emberek alapvető szükségleteinek kielégítéséhez szükségesek.

505. Mi a magántulajdon rendeltetése?

A magántulajdon célja az, hogy biztosítsa az egyes személyek szabadságát és méltóságát, azáltal, hogy segíti mindazok alapvető szükségleteinek kielégítését, akikért felelősek vagyunk, és másokét, akik szükséghelyzetben vannak.

506. Mit parancsol a hetedik parancsolat?

A hetedik parancsolat előírja mások javainak tiszteletét, az igazságosság, a szeretet, a mértéktartás és a szolidaritás gyakorlása által. Részleteiben megköveteli *az adott ígéretek és a megkötött szerződések megtartását; az elkövetett jogtalanságok orvoslását és az okozott kár megtérítését; a teremtés épségének tiszteletben tartását* az univerzumban található ásványi, növényi és állati erőforrások okos és mértéktartó használatával, különös tekintettel a kihalással fenyegetett fajokra.

507. Hogyan kell viselkednie az embernek az állatokkal szemben?

Az embernek az állatokkal, mint Isten teremtményeivel jóakarattal kell bánnia, elkerülve mind a túlzott szeretetet, mind meggondolatlan felhasználásukat, elsősorban az értelmes határokon túli és az állatoknak haszttalanul fájdalmat okozó tudományos kísérletekben.

508. Mit tilt a hetedik parancsolat?

A hetedik parancsolat elsősorban a lopást tiltja, mely mások javainak elvétele a tulajdonos ésszerű akarata ellenére. Ez valósul meg az igazságtalan bérek fizetésekor, a javak értékével való spekulációban, mellyel mások kárára húznak hasznot, s a megegyezések és szerződések meg nem tartásában is. Tiltja továbbá a pénzügyi vagy kereskedelmi csalásokat, a szándékos károkozást a magán- vagy köztulajdonban. Tiltja az uzsurát, a korrupciót, a közjavak magáncélra történő használatát, a vétkesen rosszul végzett munkát, a tékozlást.

509. Mit tartalmaz az Egyház szociális tanítása?

Az Egyház szociális tanítása – mint az emberi személy méltósága és szociális dimenziója evangéliumi igazságának szerves fejleménye – a reflexióhoz szükséges alapelveket tartalmaz, az ítéletalkotáshoz kritériumokat fogalmaz meg, s cselekvési szabályokat és irányulásokat javasol.

510. Mikor avatkozik be az Egyház szociális kérdésekbe?

Az Egyház, azáltal, hogy erkölcsi ítéletet mond, akkor avatkozik be gazdasági és szociális kérdésekbe, amikor az emberi személy alapvető jogai, a közjó és a lelkek üdvössége azt megköveteli.

511. Hogyan kell élni a társadalmi és gazdasági életet?

Saját módszereivel az erkölcsi rend keretein belül, a teljes ember és az egész emberi közösség szolgálatában, tiszteletben tartva a szociális igazságosságot. Szerzőjének, központjának és céljának az embert kell tekinteni.

512. Mi ellenkezik az Egyház szociális tanításával?

Az Egyház szociális tanításával ellenkeznek azok a gazdasági és társadalmi rendszerek, melyek fölládozzák a személyek alapvető jogait, vagy a profitot tekintik kizárólagos törvényüknek és végső céljuknak. Ezért az Egyház elutasítja a modern időkben a „kommunizmushoz” vagy a „szocializmus” ateista és totalitárius formáihoz kapcsolódó ideológiákat. Továbbá elutasítja a „kapitalizmus” gyakorlatában az individualizmust és a piac törvényének az emberi munkával szembeni abszolút elsőbbségét.

513. Mi a munka jelentősége az ember számára?

A munka az ember számára kötelesség és jog, mely által együttműködik a teremtő Istennel. Hivatásszerűen és szakértelemmel dolgozva ugyanis a személy megvalósítja a természetébe írt képességeket, fölemeli a Teremtő ajándékait és a kapott talentumokat, fenntartja önmagát és családtagjait, szolgálja az emberi közösséget. Emellett Isten kegyelmével a munka a megszentelés és a Krisztussal való együttműködés eszköze lehet a többiek üdvösségére.

514. Milyen munkához van joga minden embernek?

Mindenki számára biztosítani kell a biztos és tisztességes munka lehetőségét igazságtalan diszkriminációk nélkül, tiszteletben tartva a gazdasági kezdeményezés szabadságát és a méltányos fizetést.

515. Milyen felelőssége van az államnak a munkával kapcsolatban?

Az állam feladata, hogy gondoskodjék a tulajdon és az egyéni szabadság feltételeinek biztosításáról, továbbá a stabil fizetőeszközzel és a hatékony közszolgáltatásról; hogy felügyelje és irányítsa az emberi jogok gyakorlását a gazdasági szektorban. A körülményeknek megfelelően a társadalomnak segítenie kell a polgárokat abban, hogy munkát találjanak.

516. Mi a feladata a vállalatvezetőknek?

A vállalatvezetők felelősek tevékenységeik gazdasági és ökológiai eredményeiért. Tekintettel kell lenniük a személyek javára, s nem csak a profit növelésére, ámbár a profitra szükség van a beruházások, a vállalat jövője, a foglalkoztatottság és a gazdasági élet normális menete szempontjából.

517. Milyen kötelességei vannak a munkásoknak?

Munkájukat lelkiismeretesen, szakértelemmel és odaadással kell végezniük, s az esetleg fölmerülő nézeteltéréseket dialógussal kell megoldaniuk. Az erőszakmentes sztrájkhoz folyamodás erkölcsileg akkor megengedett, amikor szükséges eszköznek tűnik egy arányos előny eléréséhez, figyelembe véve a közjót.

518. Hogyan kell megvalósítani a nemzetek közötti igazságosságot és szolidaritást?

Nemzetközi szinten az összes nemzeteknek és intézményeknek a szolidaritás és a szubszidiaritás szellemében kell tevékenykedniük a nyomor, az erőforrások és a gazdasági eszközök egyenlőtlensége, a gazdasági és szociális igazságtalanságok, a személyek kizsákmányolása, a szegény országok adóssághalmozása, a kevésbé

fejlett országok fejlődését akadályozó gonosz mechanizmusok megszüntetése vagy legalább csökkentése érdekében.

519. A keresztények hogyan vesznek részt a politikai és társadalmi életben?

A világi hívők közvetlenül kapcsolódnak be a politikai és társadalmi életbe, amikor keresztény lélekkel hatják át a mulandó dolgokat és mindenki velük együttműködnek, mint az evangélium hiteles tanúi és a béke és az igazságosság munkásai.

520. Mi indít a szegények szeretetére?

A szegények iránti szeretetre a boldogságok evangéliuma és Jézus példája indít, aki oly nagy figyelemmel volt a szegények iránt. Jézus mondta: „Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek” (Mt 25,40). A szegények iránti szeretet abban valósul meg, hogy törődünk anyagi szegénységükkel és elkötelezetten harcolunk a kulturális, erkölcsi és vallási szegénység számos formája ellen is. Az irgalmasság testi és lelki cselekedetei a századok során alapított sok jótékonyági intézmény tanúja annak a szegények iránti kiemelt szeretetnek, mely jellemző Jézus tanítványaira.

A NYOLCADIK PARANC SOLAT: NE SZÓLJ HAMIS TANÚSÁGOT!

521. Mire van kötelezve az ember az igazsággal kapcsolatban? 2464-2470; 2504 Minden személy arra hivatott, hogy cselekvésében és beszédében őszinte és igazmondó legyen. Mindenkinek kötelessége keresni az igazságot és hozzá ragaszkodni, úgy, hogy egész életét az igazság követelményei szerint rendezze. Jézus Krisztusban teljesen megmutatkozott Isten igazsága: Ő az Igazság. Aki Őt követi, az igazság Lelkében él és elkerüli a kétszínűséget, a színlelést és a képmutatást.

522. Hogyan lehet tanúságot tenni az igazságról? 2471-2474; 2505-2506 A kereszténynek nyilvános és magánélete minden területén tanúságot kell tennie az evangéliumi igazságról, szükség esetén tulajdon élete föláldozása árán is. A vértanúság a hit igazsága mellett tett legnagyobb tanúságtétel.

523. Mit tilt a nyolcadik parancsolat? 2475-2487; 2507-2509 A nyolcadik parancsolat tiltja: 1. a hamis tanúságot, esküszegést, hazugságot, melyek súlyossága az elferdített igazság súlyától, a körülményektől, a hazudó szándékától és az okozott kártól függ; 2. a vakmerő ítéletet, a megszólást, a hitelrontást és a rágalmat, melyek sértik vagy lerontják a becsületet és a jó hírnevet, melyhez minden személynek joga van; 3. a csábítást, a hízelt és az elnézést, főként ha súlyos bűnök elkövetését vagy tiltott előnyök elérését célozza. Az igazság ellen elkövetett bűnöket jóvá kell tenni, ha másoknak kárt okoztak.

524. Mit követel a nyolcadik parancsolat? 2488-2492; 2510-2511 A nyolcadik parancsolat megköveteli az igazságnak a szeretet tapintatával kísért tiszteletét: a kommunikációban és az információban, melyeknek tekintettel kell lenniük a személyes és közjóra, a magánélet védelmére és a botrány veszedelmére; a hivatali titkok megtartásában, melyeket mindig meg kell tartani, kivéve a súlyos és arányos rendkívüli eseteket. Ugyanígy megkívánja a mások által titokként rábízottak megőrzését.

525. Hogyan kell használni a tömeg tájékoztató eszközöket? 2493-2499; 2512 A tömeg tájékoztató eszközök által adott információnak a közjót kell szolgálnia, és tartalma szerint igaznak, s az igazságosság és szeretet figyelembevételével teljesnek is kell lennie. Kifejezőmódjának megfelelőnek és tisztességesnek kell lennie, kényesen ügyelve az erkölcsi törvényekre, a törvényes jogokra és a személy méltóságára.

526. Milyen kapcsolat van az igazság, a szépség és a szakrális művészet között? 2500-2503; 2513 Az igazság önmagától szép. Magában hordozza a lelki szépség ragyogását. Az igazságnak a szavakon túl is sok kifejezési formája van, különösen a művészi alkotások, melyek az Istentől kapott talentum és az emberi erőfeszítés gyümölcsei. A szent művészetnek, hogy igaz és szép legyen, meg kell mutatnia, és dicsőítenie kell Istennek Krisztusban megjelent misztériumát, és el kell vezetnie Istennek, a Teremtőnek és Üdvözítőnek, az Igazság és a Szeretet végtelen Szépségének imádságára és szeretetére.

A KILENCEDIK PARANC SOLAT: MÁS FELESÉGÉT NE KÍVÁND!

527. Mit követel a kilencedik parancsolat? 2514-2516; 2528-2530 A kilencedik parancsolat megköveteli a bűnös testi kívánságok legyőzését gondolatokban és vágyakban. Az ilyen kívánságok elleni küzdelem a szív megtisztulása és a mértékletesség erényének gyakorlása által történik.

528. Mit tilt a kilencedik parancsolat? 2517-2519; 2531-2532 A kilencedik parancsolat tiltja a hatodik parancsolat által tiltott cselekedetekre irányuló gondolatok és vágyak ápolását.

529. Hogyan lehet elérni a szív tisztaságát? 2520 A megkeresztelt ember a szív tisztaságára Isten kegyelmével és a rendetlen vágyak ellen harcolva a tisztaság erénye és ajándéka, a szándék tisztasága, a külső és belső látás tisztasága, az érzelmek és a képzelet megfegyverzése és az imádság által juthat el.

530. Miket követel még a tisztaság (puritas)? 2521-2527; 2533 A tisztaság igényli a *szemérmességet*, mely őrizve a személy intimitását, kifejezi a tisztaság finomságát, szabályozza a tekintetet és a gesztusokat a személyek és közösségük méltóságának megfelelően. Megszabadít a széles körben elterjedt erotizmustól, és távol tart mindattól, ami a beteges kíváncsiságot táplálja. Megkívánja a *társadalmi környezet megtisztítását* is állandó küzdelemmel az erkölcsi lazaság ellen, mely az emberi szabadság téves felfogásán alapul.

A TIZEDIK PARANC SOLAT:

MÁSOK JAVAIT NE KÍVÁND!

531. Mit követel és mit tilt a tizedik parancsolat? 2534-2540 2551-2554

Ez a parancsolat kiegészíti az előzőt és a tisztelet belső magatartását követeli mások tulajdonával szemben. Tiltja a *fösvénységet*, mások javainak *rendetlen megkívánását* és az *irigységet*, mely a mások javai miatti szomorúságban és az annak eltulajdonítására irányuló rendetlen vágyban jelentkezik.

532. Mit kíván Jézus a szív szegénységével? 2544-2547 2556

Jézus azt kívánja a tanítványaitól, hogy Őt mindennél és mindenkinél többre becsüljék. A gazdagságtól való elszakadás – az evangéliumi szegénység szellemében – és a ráhagyatkozás az isteni Gondviselésre, mely megszabadít a holnapért való aggodástól, előkészítenek arra a boldogságra, mely a lelki szegényeké, „mert övék a mennyek országa” (Mt 5,3).

533. Mi az ember legnagyobb vágya? 2548-2550 2557

Az ember legnagyobb vágya az, hogy láthassa Istent. Ez egész létének a kiáltása: „Látni akarom Istent!” Az ember igazi és teljes boldogsága Annak látásában és boldogságában valósul meg, aki őt szeretetre teremtette és a maga végtelen szeretetében magához vonja.

„Aki látja Istent, elérte mindazt a jót, ami egyáltalán elgondolható.” (Nüsszai Szent Gergely)